

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Poniec, 06.12.2024 r.

Zamawiający:

Gmina Poniec
ul. Rynek 24
64-125 Poniec

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem:
Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:

Joanna Kaszubska – Konsultant

Martyna Ciska – Analityk

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
1.1. Stan formalno-prawny i cel sporządzenia prognozy	5
1.2. Zakres merytoryczny Prognozy	6
2. Zastosowane metody i wykorzystane materiały	7
3. Informacje o zawartości, głównych celach Gminnego Programu Rewitalizacji i powiązaniu z innymi dokumentami	9
3.1 Przedmiot i główne cele	9
3.2. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami szczebla międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego	11
4. Charakterystyka ogólna gminy	39
4.1. Położenie administracyjne i geograficzne	39
5. Stan środowiska na obszarach objętych potencjalnym znaczącym oddziaływaniem	40
5.1. Wody powierzchniowe i podziemne	40
5.2. Powietrze	48
5.3. Hałas	53
5.4. Promieniowanie elektromagnetyczne	54
5.5. Zagrożenia poważnymi awariami	55
5.6. Ochrona przyrody i krajobrazu	56
5.7. Powierzchnia ziemi i gleby	60
5.8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochrony przyrody	63
6. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji ..	63
7. Przewidywane znaczące oddziaływania Gminnego Programu Rewitalizacji na poszczególne komponenty środowiska	64
7.1. Wprowadzenie	64
7.2. Oddziaływanie na środowisko poszczególnych zadań przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	66
7.3. Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne przedsięwzięć określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji na środowisko przyrodnicze	83
7.4. Oddziaływania na etapie realizacji inwestycji – etap budowy	86
7.4.1. Zasoby naturalne	86
7.4.2. Ludzie	87
7.4.3. Zwierzęta	87
7.4.4. Wody powierzchniowe i podziemne	88
7.4.5. Powietrze i klimat	91
7.4.6. Powierzchnia ziemi i krajobraz	91
7.4.7. Gospodarka odpadami	92
7.4.8. Zabytki i dobra materialne	92
7.5. Oddziaływania na obszary i obiekty chronione oraz różnorodność biologiczną	92

7.5.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną oraz stan flory i fauny	94
7.5.2. Oddziaływanie na obszary i obiekty chronione	96
7.6. Relacje między oddziaływaniami	100
7.7. Oddziaływania wtórne i skumulowane	101
7.8. Decyzje środowiskowe dla poszczególnych inwestycji	101
8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	103
9. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji	106
10. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	107
11. Napotkane trudności i luki w wiedzy	107
12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego Gminnego Programu Rewitalizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania – monitoring	108
13. Konsultacje społeczne	111
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	111
Spis tabel i rysunków	116

1. Wprowadzenie

1.1. Stan formalno-prawny i cel sporządzenia prognozy

Prognozę oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 sporządzono w celu określenia wpływu na środowisko założonych w niej celów działań strategicznych. Przedmiotowa Prognoza przedstawia możliwe do wystąpienia skutki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, wskazując jednocześnie zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym negatywnym rezultatom oraz sposoby ich minimalizacji. Prognoza jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny i procedurę konsultacji ze znaczącym naciskiem na udział lokalnego społeczeństwa.

Cele zgodne z następującymi dokumentami:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
3. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, ze zm.),
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
5. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112),
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478).

Przepisy art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024 poz. 1112) zobowiązują organy zarządzające do przeprowadzenia procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dokumentów wyznaczających ramy do późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Jednym z dokumentów, dla których wymaga sporządzanie dokumentacji prognozy oddziaływania na środowisko oraz przeprowadzenie postępowania

w sprawie oceny oddziaływania na środowisko z udziałem społecznym jest gminny program rewitalizacji.

Niniejsza Prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2. Zakres merytoryczny Prognozy

Zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024 poz. 1112) prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1) zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe

i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3) przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Przedmiotowa Prognoza została wykonana zgodnie z zakresem określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112) oraz zakresem i stopniem szczegółowości uzgodnionym z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu, pismo znak: WOO-III.410.543.2024.ET.2 z dnia 25.10.2024 r. i Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, pismo znak: DN-NS.9011.1862.2024 z dnia 12.11.2024 r.

2. Zastosowane metody i wykorzystane materiały

Sporządzając Prognozę, oparto się głównie na:

- ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), która określa sposób postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów,
- ustawie z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2008 nr 201 poz. 1237 ze zm.), która uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000,
- dokumentach strategicznych, szczebla regionalnego i krajowego, odnoszących się bezpośrednio, jak i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi.

Celem przeprowadzonej analizy jest ocena, czy i w jaki sposób zadania przyjęte do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 mogą oddziaływać na środowisko naturalne. W pierwszej kolejności sporządzania Prognozy przeprowadzono analizę czy i w jakim zakresie zapisy ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 będą wspierały realizację celów umieszczonych w dokumentach strategicznych odnoszących się do problematyki środowiska i zrównoważonego rozwoju zarówno na szczeblu międzynarodowym, jak i krajowym. Następnie określono i oceniono istniejący stan środowiska naturalnego gminy oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Następnie dokonano identyfikacji potencjalnych oddziaływań poszczególnych planowanych działań na środowisko naturalne. W tym celu posłużono się macierzą skutków środowiskowych elementów środowiska, zaplanowanych działań, która przedstawia w skondensowanej postaci możliwe ich oddziaływanie na środowisko.

Zidentyfikowano również potencjalne oddziaływania planowanych działań na środowisko, co zaprezentowano w postaci macierzy – w wierszach uwzględniono działania, a w kolumnach następujące elementy:

- obszary chronione, w tym obszary Natura 2000,
- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wody,
- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki i dobra materialne.

Występowanie oddziaływania zaznaczono symbolem:

- **(+)** – realizacja działania spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(-)** – realizacja działania spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(+/-)** – realizacja działania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie różnych aspektów analizowanego zagadnienia,

- **(0)** – realizacja działania nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- **(+/-0)** – realizacja działania może spowodować pozytywne oddziaływanie lub nie będzie wpływać w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- **(-/-0)** – realizacja działania może spowodować negatywne oddziaływanie lub nie będzie wpływać w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- **(N)** – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków, są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

3. Informacje o zawartości, głównych celach Gminnego Programu Rewitalizacji i powiązaniu z innymi dokumentami

3.1 Przedmiot i główne cele

Przedmiotem Prognozy jest Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030, w którym określono cele rewitalizacji i kierunki działań, jakie należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

W Programie Rewitalizacji określono wizję, tj. stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Gmina Poniec to miejsce, w którym mieszkańcy cieszą się wysoką jakością życia w przyjaznym i wspierającym otoczeniu. Chętnie angażują się w działania skupiające się na rozwoju osobistym i zawodowym, zdobywając przy tym nowe umiejętności i szanse na lepszą przyszłość. Przestrzeń publiczna jest zaprojektowana z myślą o potrzebach wszystkich mieszkańców, zapewniając im miejsce do relaksu i aktywnego wypoczynku. Wprowadzone rozwiązania architektoniczne i urbanistyczne gwarantują nie tylko komfort i bezpieczeństwo, ale również sprzyjają integracji międzyludzkiej.

Równe traktowanie osób z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym jest priorytetem, a wszelkie usługi i udogodnienia są dostosowane do ich potrzeb. Efektywne działania rewitalizacyjne znacząco zredukowały problemy społeczne. Dzięki dostępnym programom edukacyjnym, zawodowym i kulturowym mieszkańcy terenów rewitalizowanych prowadzą życie o wysokim standardzie, co pozwala im na pełny rozwój i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Rewitalizowane obszary stały się atrakcyjnym miejscem do życia dla wszystkich mieszkańców gminy, oferując zarówno funkcjonalne, jak i estetyczne otoczenie. Oferta kulturalna oraz sportowo-rekreacyjna jest dostosowana do potrzeb ludzi w każdym wieku, co sprzyja budowaniu więzi społecznych i wzmacnianiu poczucia wspólnoty.

Podobszary Dzieczyna, Wydawy, Obręb 3 i Obręb 4 rozwijają się dynamicznie, zarówno pod względem społecznym, jak i gospodarczym. Lokalne władze podejmują zdecydowane działania na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych poprzez modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. Działania te przyczyniają się nie tylko do ochrony środowiska, ale również wspierają zrównoważony rozwój całego regionu.

Każda z inicjatyw podejmowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji przyczynia się do zrównoważonego rozwoju Gminy Poniec. Buduje to pozytywny wizerunek lokalnej społeczności oraz przyciąga inwestorów, co wspomaga rozwój gospodarczy.

Ponadto w Programie Rewitalizacji określono także cele strategiczne, które są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach przeprowadzonej diagnozy Gminy Poniec i wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji obszaru rewitalizacji Gminy Poniec. Cele i kierunki działań wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 1. Cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Cel	Kierunek działań
Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem oraz zapewnienie dostępu do edukacji społeczności lokalnej	Aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie i osób ze szczególnymi potrzebami
	Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego rozwojowi osobistemu mieszkańców Gminy
Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną	Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec
	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych

Cel	Kierunek działań
	Poprawa infrastruktury drogowej
	Poprawa jakości życia mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawione powyżej cele dążą do poprawy jakości życia mieszkańców oraz poprawy stanu środowiska naturalnego gminy. Analizując cele, oprócz ich pozytywnego wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań przedstawionych w dokumentach nadrzędnych (krajowych, wojewódzkich i powiatowych) oraz równoległych, określonych na szczeblu regionalnym, w tym dokumentów na szczeblu lokalnym. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów z znacznym stopniem zależy bowiem możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej Gminy.

3.2. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami szczebla międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego

W poniższej tabeli przedstawiono powiązanie i spójność Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 z dokumentami planistycznymi i strategicznymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Tabela 2. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Globalna Agenda 21	Dokument przyjęty na konferencji „Środowisko i Rozwój” z inicjatywy ONZ w 1992 roku na II Konferencji w Rio de Janeiro	Dokument stanowi globalny program działań na rzecz środowiska i rozwoju i wskazuje w jaki sposób należy równoważyć rozwój gospodarczy i społeczny z poszanowaniem środowiska. Jednym z celów wyznaczonych w dokumencie jest zapewnienie stanu równowagi ekologicznej. Do kluczowych zadań należy ochrona atmosfery, zwalczanie wylesiania, ochrona delikatnego środowiska, ochrona różnorodności biologicznej, kontrola zanieczyszczeń oraz zarządzanie biotechnologią i odpadami radioaktywnymi.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	Dokument przyjęty podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku we wrześniu 2015 r.	Cele określone w Agendzie: Cel 1: Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, Cel 2: Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, Cel 3: Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, Cel 4: Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, Cel 5: Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, Cel 6: Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie,	Cel: Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem oraz zapewnienie dostępu do edukacji społeczności lokalnej: — Kierunek: Aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie i osób ze szczególnymi potrzebami, — Kierunek: Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego rozwojowi osobistemu mieszkańców Gminy, Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, Cel 10: Zmniejszyć nierówność w krajach i między krajami, Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, Cel 12: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, Cel 13: Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, Cel 14: Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, Cel 15: Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymywać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, Cel 16: Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, Cel 17: Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.	
Europejska Konwencja Krajobrazowa	Dokument sporządzony we Florencji 20 października 2000 r., natomiast ratyfikowany przez Polskę 27	Celami Konwencji są: promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną:

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	września 2004 r., a wszedł w życie 1 stycznia 2005 r.	W ramach Konwencji podejmowane są działania na rzecz ochrony, planowania i gospodarowania krajobrazem. Do środków ogólnych zalicza się prawne uznanie krajobrazu jako istotnego komponentu otoczenia ludzi, ustanowienie i wdrożenie polityki krajobrazowej, stworzenie procedur udziału społeczeństwa w kreowaniu tej polityki oraz uwzględnienie kwestii krajobrazowych we wszelkich innych politykach, które bezpośrednio lub pośrednio oddziałują na krajobraz. Wśród środków specjalnych (określonych w art. 6 Konwencji) istotnym elementem działań na rzecz ochrony krajobrazu jest podnoszenie świadomości społeczeństwa oraz innych podmiotów w zakresie wartości krajobrazów, ich roli i wprowadzanych w nich zmian.	— Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Europejski Zielony Ład	Dokument został zainicjowany przez Komisję Europejską w grudniu 2019 r.	Europejski Zielony Ład to pakiet inicjatyw politycznych, którego celem jest skierowanie Unii Europejskiej na drogę transformacji ekologicznej, a ostatecznie – osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. Realizacja tego celu będzie wymagała transformacji społeczno-gospodarczej w Europie: racjonalnej kosztowo, sprawiedliwej i zrównoważonej społecznie. Działania zostały wyznaczone w następujących obszarach: Klimat, Energia, Rolnictwo, Przemysł, Środowisko i oceany, Transport, Finanse i rozwój regionalny, Badania naukowe i innowacje.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030	Dokument opublikowany przez Komisję Europejską w dniu 20 maja 2020 r.	Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 jest wszechstronnym, ambitnym i długotrwałym planem mającym na celu ochronę przyrody i odwrócenie procesu degradacji ekosystemów. Głównym celem strategii jest odbudowa bioróżnorodności w Europie do 2030 r. poprzez zastosowanie konkretnych działań i wypełnienie zobowiązań.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony: — Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich; Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii - Energia: — Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju; — Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej; Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii - Środowisko: — Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód; — Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego; — Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi; — Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami; — Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku	Rada Ministrów przyjęła Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska: — Kierunek działań 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną:

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
2020 z perspektywą do roku 2030 (spa 2020)	perspektywą do roku 2030, tzw.SPA2020 w dniu 29.10.2013 r.	— Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu; — Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie. Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich: — Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu; Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu: — Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie); Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu: — Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczenia ich wpływu	— Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030	Konkluzje Rady Europejskiej z dn. 23-24 października 2014 r.	Cel: Ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych względem roku 1990; Cel: Zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii; Cel: Poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze	Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną:

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
środowiska i gospodarki wodnej		dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód; — Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej; Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska: — Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym; Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu; — Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa; — Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji; Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska; — Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania	— Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	Uchwała nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r.)	Cel: dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną; Cel: konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15, Cel: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego, Cel: zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii, Cel: wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych, Cel: ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego, Cel: ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych, Cel: ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych, Cel: minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie ich w gospodarce, Cel: zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	Uchwała nr 22/2021 (Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie	Cel szczegółowy: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych;	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną:

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	polityki energetycznej państwa do 2040 r. M.P. z 2021 r. poz. 264)	Cel szczegółowy: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej; Cel szczegółowy: Rozwój odnawialnych źródeł energii; Cel szczegółowy: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji; Cel szczegółowy: Poprawa efektywności energetycznej.	— Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030	Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r.	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym: — Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.	Cel: Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem oraz zapewnienie dostępu do edukacji społeczności lokalnej: — Kierunek: Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego rozwojowi osobistemu mieszkańców Gminy.
Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2030	Uchwała Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060)	Cel szczegółowy: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2030	Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150)	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska: — Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska; — Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Strategia Rozwoju Kapitału społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060)	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne: — Kierunek interwencji 1.2. – rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.	Cel: Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem oraz zapewnienie dostępu do edukacji społeczności lokalnej:

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek: Aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Uchwała nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054)	Kierunek interwencji: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej.
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)	Komunikat Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza	Cele szczegółowe: — Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężeń ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia; — Osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032	Uchwała nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.	Cele: — usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, — minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju, — likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie	Cele: — rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy	o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii; — budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych; — zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych.	
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028	Uchwała nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r.	Cele określone w Planie: — wdrażanie ZPO oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów, — zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat ZPO, w tym zakresie ZPO żywności, — osiągnięcie następujących poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: — 55% dla roku 2025, — 60% dla roku 2030, — 65% dla roku 2035, — minimalizacja ilości składowanych odpadów: — do 30% w roku 2025, — do 20% w roku 2030, — do 10% w roku 2035, — zwiększenie recyklingu organicznego przez propagowanie kompostowania przez mieszkańców bioodpadów „u źródła”, — zapewnienie selektywnego zbierania bioodpadów od mieszkańców oraz zakładów zbiorowego żywienia,	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat postępowania z odpadami, w tym w zakresie selektywnego zbierania odpadów oraz zagrożeń związanych z nielegalnym postępowaniem z odpadami, — zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w strumieniu obieranych i zbieranych odpadów, — zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych selektywnie odpadów, aby mogły one zostać skierowane do procesu recyklingu, — utrzymanie występującego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszania ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, aby składowanych nie było więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r., — ograniczenie powstawania tzw. dzikich wysypisk	
Aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”	Rada Ministrów 5 maja 2022 r. przyjęła szóstą aktualizację KPOŚK.	Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Program wodno–środowiskowy kraju	Artykuł 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (RDW)	Cele: — niepogarszanie stanu części wód, — osiągnięcie dobrego stan wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, — spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie), — zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.	
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	Plan gospodarowania wodami na obszarze Odry stanowi podstawę do podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych na obszarze dorzecza i określa zasady gospodarowania nimi. Służy także koordynowaniu działań mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wód zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód oraz zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym Odry	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry	Celem Planu zarządzania ryzykiem powodziowym jest zapewnienie skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w przyszłości, stwarzając jednocześnie szanse na proaktywne podejście w inicjowaniu i wdrażaniu działań inwestycyjnych oraz instrumentów je wspomagających.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy	Cel: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030	Uchwała nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r.	Cel strategiczny 1: Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców: 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia; 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy; Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu: 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom; 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu. Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski: 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa; 3.2. Poprawa stanu i ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski; 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej.	Cel: Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem oraz zapewnienie dostępu do edukacji społeczności lokalnej: — Kierunek: Aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie i osób ze szczególnymi potrzebami, — Kierunek: Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego rozwojowi osobistemu mieszkańców Gminy. Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego 2020+	Uchwała Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.	Cel 1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi, Cel 2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej, Cel 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego, Cel 4. Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego, Cel 5. Poprawa dostępności komunikacyjnej, Cel 6. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.	Cel: Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem oraz zapewnienie dostępu do edukacji społeczności lokalnej: — Kierunek: Aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie i osób ze szczególnymi potrzebami, — Kierunek: Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego rozwojowi osobistemu mieszkańców Gminy.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030	Uchwała nr 2826 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 22 październik 2020 r.	Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele: 1.1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach 1.2. Adaptacja do zmian klimatu; 1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych; 2. Zagrożenie hałasem – cele: 2.1. Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu; 2.2. Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas; 4. Gospodarowanie wodami – cele: 4.1. Zwiększenie retencji wodnej województwa; 4.2. Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody; 4.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy; 4.4. Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód; 5. Gospodarka wodno-ściekowa, - cele: 5.1. Poprawa jakości wody; 5.2. Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich; 8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: 8.1. Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		szczegółności zmieszanych odpadów komunalnych; 8.2. Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; 8.3. Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami; 9. Zasoby przyrodnicze – cel: 9.1. Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych; 9.2. Zachowanie różnorodności biologicznej; 10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel: 10.1. Brak incydentów o znamionach poważnej awarii.	
Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej	Uchwała XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej	Głównym celem sporządzania i wdrażania Programów Ochrony Powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie. Programy Ochrony Powietrza wpływają na poprawę jakości powietrza i zwracają uwagę na przekroczenie poziomów dopuszczalnych różnych substancji w województwie.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Uchwała Antysmogowa	Uchwała nr XXXVI/700//21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2021 r.	Celem uchwały jest zapobieżenie negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko emisji zanieczyszczeń z nieekologicznych źródeł ciepła. Celem wprowadzenia uchwał antysmogowych jest obniżenie emisji CO ₂ oraz pozostałych zanieczyszczeń do środowiska oraz poprawa stanu jakości powietrza.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Plan gospodarki odpadami województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym	Uchwała nr XXXI/810/2017 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie uchwalenia Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata	Cele: — zmniejszenie ilości powstających odpadów, — zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji, — doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym Uchwała Nr IV/63/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym, w zakresie wyznaczenia miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów	— zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów, — zaprzestanie nielegalnego składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych oraz zbieranych nieselektywnie, które nie mogą być składowane od dnia 1 stycznia 2016 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach, — likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych, — wdrażanie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z wymaganiami przepisów krajowych, monitorowanie i kontrola zgodnie z istniejącymi instrumentami prawnymi postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12) zgodnie z wymaganiami przepisów krajowych.	
Aktualizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa wielkopolskiego	Uchwała nr XXXVII/889/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 października 2017 r.	Głównym celem Programu, jest określenie działań prowadzących do całkowitego usunięcia do 2032 roku wyrobów zawierających azbest z terenu województwa wielkopolskiego poprzez stopniową eliminację tych wyrobów oraz ich bezpieczne unieszkodliwienie. Pozostałe cele Programu to: — minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu, — likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2023-2029	Uchwała nr XLV/344/23 Rady Powiatu Gostyńskiego z dnia 23 lutego 2023 r.	Cel główny: Lepsza jakość życia mieszkańców w czystym środowisku i rozwijającej się infrastrukturze: Oś 1. Gospodarka i środowisko;	Cel: Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem oraz zapewnienie dostępu do edukacji społeczności lokalnej:

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		Oś 2. Zdrowie i spójność społeczna; Oś 3. Edukacja; Oś 4. Komunikacja; Oś 5. Społeczeństwo.	— Kierunek: Aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie i osób ze szczególnymi potrzebami, — Kierunek: Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego rozwojowi osobistemu mieszkańców Gminy. Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gostyńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku	Uchwała nr 69/412/20 Zarządu Powiatu Gostyńskiego z dnia 11 września 2020 r.	Cele: 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; 3. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych; 4. Środowisko i edukacja. Rozwijanie postaw ekologicznych mieszkańców.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2015-2025	Uchwała nr XIV/206/2016 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 31 marca 2016 r.	Cel strategiczny 1. Atrakcyjna infrastruktura:	Cel: Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— cel operacyjny 1.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej, Cel strategiczny 2. Zwiększony poziom zaspokajania potrzeb społecznych: — cel operacyjny 2.1. Rozwój oferty kulturalnej, rozrywkowej i sportowej dla różnych grup społecznych, — cel operacyjny 2.2. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, — cel operacyjny 2.3. Pobudzenie aktywności i wspieranie integracji społecznej. Cel strategiczny 3. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie środowiska naturalnego, walorów krajobrazowych i kulturowych w celu rozwoju potencjału Gminy: — cel operacyjny 3.1. Edukacja społeczna i promowanie zachowań chroniących środowisko i przestrzeń gminy, — cel operacyjny 3.2. Realizacja założeń gospodarki niskoemisyjnej, — cel operacyjny 3.3. Ochrona środowiska oraz walorów przyrodniczych i historycznych Gminy, — cel operacyjny 3.4. Rewitalizacja przestrzeni gminnej i odnowa centrów miejscowości. Cel strategiczny 4. Rozwinięta gospodarka lokalna: — cel operacyjny 4.4. Aktywizacja osób bezrobotnych.	zagrożonych wykluczeniem oraz zapewnienie dostępu do edukacji społeczności lokalnej: — Kierunek: Aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie i osób ze szczególnymi potrzebami, — Kierunek: Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego rozwojowi osobistemu mieszkańców Gminy. Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poniec na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028	Uchwała nr XX/172/2020 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 2 grudnia 2020 r.	Cele: 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną:

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		3. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych; 4. Środowisko i edukacja. Rozwijanie postaw ekologicznych mieszkańców.	— Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec na lata 2021-2027	Uchwała nr XX/170/2020 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 2 grudnia 2020 r.	Misja Gminy sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec na lata 2021-2027 brzmi: „Zapewnienie mieszkańcom Gminy Poniec bezpieczeństwa socjalnego, możliwości rozwoju oraz dążenie do integracji społeczności lokalnej”. W celu wypełnienia wskazanej misji należy skupić się na osiągnięciu wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych określonych dla wyznaczonych obszarów: <u>Obszar: Osoby starsze i niepełnosprawne</u> Cel strategiczny 1: Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania: — cel operacyjny 1.1. Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych, — cel operacyjny 1.2. Tworzenie systemu wsparcia i aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych, — cel operacyjny 1.3. Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych, — cel operacyjny 1.4. Realizacja działań w dziedzinie promocji zdrowia, — cel operacyjny 1.5. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług społecznych,	Cel: Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem oraz zapewnienie dostępu do edukacji społeczności lokalnej: — Kierunek: Aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie i osób ze szczególnymi potrzebami, — Kierunek: Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego rozwojowi osobistemu mieszkańców Gminy.

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— cel operacyjny 1.6. Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. <u>Obszar: Rodzina</u> Cel strategiczny 2: Budowanie systemu wsparcia rodziny i opieki nad dzieckiem: — cel operacyjny 2.1. Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, — cel operacyjny 2.2. Tworzenie i wspieranie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży, — cel operacyjny 2.3. Udzielanie wsparcia materialnego oraz rzeczowego rodzinom oraz dzieciom i młodzieży, — cel operacyjny 2.4. Prowadzenie kompleksowego systemu wsparcia i pomocy dla osób i rodzin dotkniętych przemocą. <u>Obszar: Wykluczenie społeczne</u> Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu: bezrobociem, ubóstwem, bezdomnością oraz uzależnieniami: — cel operacyjny 3.1. Prowadzenie działań aktywizacyjnych osoby bezrobotne, — cel operacyjny 3.2. Podejmowanie działań wpływających na ograniczenie ubóstwa wśród mieszkańców, — cel operacyjny 3.3. Przeciwdziałanie problemom uzależnień, — cel operacyjny 3.4. Zapobieganie i ograniczanie zjawiska bezdomności, — cel operacyjny 3.5. Ułatwienie społecznej readaptacji w procesie pomocy postpenitencjarnej. <u>Obszar: Bezpieczeństwo w Gminie</u>	

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		Cel strategiczny 4: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie: — cel operacyjny 4.1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich, — cel operacyjny 4.2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. <u>Obszar: Kapitał społeczny i ludzki</u> Cel strategiczny 5: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych: — cel operacyjny 5.1. Profesjonalizacja kadr pomocy społecznej, — cel operacyjny 5.2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej, — cel operacyjny 5.3. Rozwój współpracy z sektorem pozarządowym.	
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Poniec	Uchwała nr XII/56/99 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 25 czerwca 1999 r. Uchwała nr XVIII/157/2020 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 30 września 2020 r.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy jest opracowywane w celu określenia ogólnych kierunków rozwoju przestrzennego gminy, uwzględniając jej specyficzne uwarunkowania społeczne, ekonomiczne, przyrodnicze i kulturowe. Dokument ten stanowi podstawę do tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co umożliwia zrównoważony rozwój gminy, koordynację działań inwestycyjnych oraz ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych.	Cel: Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną: — Kierunek: Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec, — Kierunek: Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych, — Kierunek: Poprawa infrastruktury drogowej, — Kierunek: Poprawa jakości życia mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne

Prognozy oddziaływania na środowisko sporządzone dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych z Prognozą oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030:

Polityka energetyczna Polski do 2040 roku

Do Polityki energetycznej Polski do 2040 r. dołączono załącznik 3 Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu Polityki energetycznej Polski do 2040 r.

Z przeprowadzonych analiz oddziaływania na środowisko Polityki energetycznej Polski do 2040 r. można wyciągnąć następujące wnioski:

- kompleksowa realizacja PEP2040 zabezpieczająca potrzeby energetyczne kraju przyczyni się ogólnie do zmniejszenia presji energetyki na środowisko i przez to poprawy jego stanu, jak też wpłynie na redukcję emisji gazów cieplarnianych, co będzie miało znaczenie w procesie globalnym ograniczenia zmian klimatu. Niemniej, należy zauważyć, że szereg przedsięwzięć w niej zawartych będzie oddziaływało negatywnie, w tym znacząco, na niektóre elementy środowiska. Szczegółowe zalecenia odnośnie ograniczenia tego oddziaływania lub kompensacji zawarto w podrozdziale 4.7,
- uzyskane wyniki prognoz dla scenariusza realizacji PEP2040 w zakresie emisji SO_2 i NO_x w roku 2030 korespondują z docelowymi pułapami emisji 2030, określonymi dla Polski w dyrektywie NEC198. W przypadku braku realizacji PEP2040 krajowe pułapy dla SO_2 i NO_x w roku 2030 nie będą dotrzymane. Ich dotrzymanie będzie możliwe w późniejszym terminie niż przewiduje to dyrektywa NEC, prawdopodobnie dopiero po roku 2035,
- polityka realizuje cele środowiskowe krajowych dokumentów strategicznych, w tym Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r. Jest też zgodna i realizuje cele dokumentów strategicznych UE oraz na poziomie globalnym, w tym w zakresie zmian klimatu,
- analizy wykazały, że wobec ogólnego charakteru dokumentu (poza niżej wymienionymi przedsięwzięciami), nie można wskazać zidentyfikowanych innych oddziaływań na środowisko w aspekcie transgranicznym, ale też nie można ich wykluczyć, co może się okazać dopiero na poziomie projektowania poszczególnych inwestycji. Nadmienić trzeba, że dla Programu polskiej energetyki jądrowej przeprowadzono konsultacje z zainteresowanymi stronami, a dla gazociągu Baltic Pipe konsultacje takie są w toku,
- analiza spójności wewnętrznej PEP2040 wykazała zgodność i że działania w poszczególnych kierunkach nawzajem się uzupełniają w celu uzyskania założonych celów,

- w związku z tym, że ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przewiduje, w ramach ocen strategicznych, przedstawienie rozwiązań alternatywnych, proponuje się rozważyć wariant z większym udziałem odnawialnych źródeł energii. Wariant taki byłby korzystniejszy z punktu widzenia ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza, w tym gazów cieplarnianych i wpływu na środowisko,
- biorąc powyższe pod uwagę należałoby, przy wyborze alternatywnych rozwiązań, uwzględnić koszty zewnętrzne jak np. wpływ na zdrowie, koszty leczenia i absencji chorobowej, korozji materiałów, bezpieczeństwa energetycznego itp.,
- biorąc pod uwagę ogólny charakter polityki oraz jej horyzont czasowy, co związane było z przyjęciem szeregu hipotez rozwojowych, również w dziedzinie wymagań ochrony środowiska celowe jest systematyczne aktualizowanie Polityki, aby uwzględniać postęp techniki, nowe wyzwania itp.,
- uwzględniając powyższe, przy wszystkich aktualizacjach Polityki i realizacji przedsięwzięć w niej zawartych należy brać pod uwagę adaptację do postępujących zmian klimatu,
- zgodnie z ustawą o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej ograniczone jest wznoszenie i wykorzystywanie elektrowni wiatrowych na morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym. Jeżeli jednak w ramach Polityki energetycznej będzie przewidywane wykorzystanie odnawialnych zasobów energetycznych na Morzu Bałtyckim oraz lokalizacja innych przedsięwzięć, zgodnie z ustawą o oś art. 57 ust 2, Prognoza powinna być uzgadniana z dyrektorami urzędów morskich, którzy są organami właściwymi w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko,
- biorąc pod uwagę, że przyszły rozwój zależny jest, w dużej mierze od nowatorskich technologii, wydaje się, że ten kierunek powinien być bardziej podkreślony w realizacji Polityki, gdyż od tego zależna jest konkurencyjność gospodarki, a także oddziaływanie na środowisko,
- warto też, w celu uzyskania poparcia społeczeństwa i zwiększenia jego świadomości, również w zakresie oddziaływania poszczególnych technik energetycznych na środowisko i zdrowie oraz znaczenia wzorców konsumpcyjnych, przy realizacji Polityki położyć większy nacisk na aspekt edukacji społecznej.

Podczas analizy Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Polityki energetycznej Polski do 2040 roku, zauważono, że wyznaczone w tym dokumencie zadania mogą przynieść podobne skutki dla środowiska, takie jak fragmentyzacja siedlisk czy też emisje zanieczyszczeń. W związku z powyższym, podczas sporządzania Prognozy oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030,

uwzględniono informacje oraz zalecenia zawarte w wyżej wskazanej Strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu Polityki energetycznej Polski dla 2040 r.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko stanowiło jeden z etapów procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Analiza projektu IIaPGW dla obszaru dorzecza Odry, w tym w szczególności celów, obszarów interwencji, kategorii i typów działań ujętych w zestawach działań (stanowiących kluczowy „operacyjny” element poddawanego SOOŚ dokumentu) wskazuje, że odniesienie do poszanowania i ochrony środowiska, w tym ludzi (będących elementem tego środowiska) znalazło w nim istotne miejsce. Plany Gospodarowania Wodami z samej swojej natury mają charakter prośrodowiskowy (ukierunkowane są na realizację celów środowiskowych wód oraz obszarów chronionych zależnych od wód), a na poziomie celów jakie realizują oraz działań dobranych dla realizacji tych celów wykazują zgodność z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz zbieżność z celami środowiskowymi wyznaczonymi w dokumentach strategicznych szczebla międzynarodowego, unijnego, krajowego oraz regionalnego.

W toku przeprowadzonych analiz nie zidentyfikowano działań, które na etapie SOOŚ mogłyby zostać ocenione jako stwarzające wysokie prawdopodobieństwo wywołania konfliktów społecznych, czy silnego oporu środowisk i organizacji ekologicznych występujących w interesie ochrony obszarów szczególnie cennych przyrodniczo. Zaplanowane działania nie będą wpływały na pogłębienie występujących w środowisku presji, nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na jakikolwiek element środowiska poddawany ocenie w Prognozie, w tym w szczególności na obszary sieci Natura 2000.

Prognozowany efekt skumulowany rozumiany jako zgrupowanie działań w obrębie danego terenu ocenia się w Prognozie w kategoriach wpływu generalnie pozytywnego. Zamierzone w IIaPGW efekty środowiskowe będą niosły ze sobą znaczne korzyści dla środowiska naturalnego, w tym przede wszystkim w zakresie poprawy jakości wód. Rozłożenie w czasie planowanych na jednym obszarze działań o charakterze stricte technicznym pozwoli natomiast skutecznie zniwelować możliwe kumulowanie się negatywnych oddziaływań, związanych z samym etapem ich realizacji (prace budowlane, przebudowy, rozbudowy).

Wskazane w dokumencie działania z założenia mają doprowadzić do poprawy stanu wód, ich zasobów oraz warunków korzystania z wód, jak również poprawy stanu siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt zależnych od wód. Pośrednio, jako rezultat poprawy stanu wód oraz obszarów chronionych od nich zależnych, spodziewać się należy korzystnego wpływu na jakość życia i zdrowie ludzi, na ochronę, a nawet poprawę bioróżnorodności, zachowanie spójności sieci

ekologicznej oraz zasobów flory i fauny, na poprawę lokalnych warunków aerosanitarnych i ochronę klimatu oraz uwzględnienie adaptacji do zmian klimatu, w przypadku działań klimatozależnych. Przewidziane w projekcie Planu działania przyczynią się do ochrony zasobów naturalnych, powierzchni ziemi (w tym gleb), poprawy walorów krajobrazowych oraz do zachowania dziedzictwa kulturowego (poprzez m.in. wpływ na ograniczenie wpływu czynników będących przyczyną degradacji obiektów zabytkowych związanych z wodami) oraz generalnie do podniesienia świadomości ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej oraz rolnej. Spodziewany korzystny wpływ wdrożenia IIaPGW potęguje wzajemna komplementarność oraz synergiczność działań w nim ujętych.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030. Strategia Wielkopolska 2030

Prognoza jest ważnym elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, czyli postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu Strategii.

Strategia charakteryzuje się dużym stopniem ogólności i jest dokumentem będącym programem działań, jakie będzie podejmować Samorząd Województwa, zapewniającym jego dynamiczny rozwój. Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jak i sama Prognoza, mają na celu wyeliminowanie na jak najwcześniejszym etapie takich propozycji rozwojowych, których realizacja może doprowadzić do pogorszenia zasobów i walorów środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz jakości życia mieszkańców województwa.

Podstawy formalno-prawne opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku Strategia Wielkopolska 2030 stanowi: ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zwaną dalej w tekście ustawą ooŚ.

Głównym celem Prognozy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do włączenia problematyki ochrony środowiska w proces przygotowania i przyjmowania projektu Strategii. Cel ten realizowany będzie m.in. poprzez określenie czy zapisy projektu Strategii uwzględniają i zapewniają prawidłowe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, w tym zachowanie bioróżnorodności i nie naruszają zasady zrównoważonego rozwoju. Prognoza ma na uwadze ocenę środowiskowych skutków realizacji projektowanego dokumentu oraz weryfikację czy przyjęte rozwiązania w dostateczny sposób zabezpieczają przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Wskazanie rzeczywistych znaczących oddziaływań na poszczególne elementy środowiska jest trudne do określenia ze względu na poziom ogólności zapisów projektu Strategii

Wielkopolska 2030, w tym celów rozwojowych realizowanych poprzez kierunki interwencji oraz pakiety działań. Z uwagi na swoją rolę projekt Strategii Wielkopolska 2030 nie precyzuje szczegółowo opisów działań dla potencjalnych inwestycji. Pomimo, że przywołuje pewne działania imiennie w ramach, których mogą powstać konkretne inwestycje, to nie wskazuje ani sposobu ich realizacji ani przestrzennych lokalizacji czy przebiegów (najczęściej wynikają one z innych dokumentów do których przeprowadzone zostały oś, a jeśli nie to w przyszłości będą wymagały szczegółowych dokumentów wraz z oś). Ponadto wiele przyszłych inwestycji, dziś niezdefiniowanych, będzie się wpisywało w poszczególne ustalenia projektu Strategii. Niemniej jednak dochowując należytej staranności w Prognozie założono ramowe możliwości jakie mogą wiązać się z poszczególnymi ustaleniami projektu Strategii i oceniono je ze względu na potencjalne korzystne jak i niekorzystne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska. Wszystkie ustalenia choć oceniono indywidualnie, opisano łącznie ze względu na przewidywane wspólne skutki oddziaływań korzystnych jak i niekorzystnych, zwracając uwagę na istotę konsekwencji jakie będą wiązać się z możliwymi realizacjami.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+

Głównym celem Prognozy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do włączenia problematyki ochrony środowiska w proces przygotowania i przyjmowania projektu Planu. Cel ten realizowany będzie m.in. poprzez określenie, czy zapisy projektu Planu uwzględniają i zapewniają prawidłowe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, w tym zachowanie bioróżnorodności i nie naruszają zasady zrównoważonego rozwoju. Prognoza ma na uwadze ocenę środowiskowych skutków realizacji projektowanego dokumentu oraz weryfikację czy przyjęte rozwiązania w dostateczny sposób zabezpieczają przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Wszystkie zapisy projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ ukierunkowane zostały na zachowanie lub przywracanie ładu przestrzennego i zapewnienie zrównoważonego rozwoju Wielkopolski, mając na uwadze poprawę jakości życia mieszkańców. Ponadto, rozpatrując zapisy projektu Planu w odniesieniu do celów środowiskowych ustanowionych na szczeblach międzynarodowym, europejskim i krajowym, docelowo wpłyną na ochronę zasobów i walorów środowiska, w tym: zachowanie w dobrym stanie obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych, ochronę różnorodności biologicznej, czy poprawę klimatu.

W związku z powyższym przewiduje się, że większość wskazanych działań, w ujęciu globalnym i długoterminowym, będzie korzystnie wpływała na środowisko przyrodnicze, zakładając, że osiągnięcie i utrzymanie jego dobrej jakości oraz przeciwdziałanie zagrożeniom

jest warunkiem koniecznym do zapewnienia wysokiego poziomu i bezpieczeństwa życia mieszkańców. Niemniej jednak część wskazanych działań wiąże się ze zmianami w środowisku przyrodniczym, powodując, zwłaszcza lokalnie, niekorzystne oddziaływania.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego ze względu na duży stopień ogólności, a także brak szczegółowych lokalizacji niektórych inwestycji, nie ma możliwości dokonania szczegółowej oceny zgodności z przepisami prawa poszczególnych form ochrony przyrody w prognozie oddziaływania na środowisko, a także wprowadzenia odpowiednich zapisów zapobiegających wszelkim konfliktom i ograniczającym negatywne skutki inwestycji w samym Planie. Ocena taka będzie możliwa na późniejszych etapach planowania przestrzennego i postępowań administracyjnych w momencie podejmowania decyzji o realizacji, zakresie i lokalizacji inwestycji. Lokalizacja i przebieg tych inwestycji, będzie uwzględniała szereg uwarunkowań, jednak nie można wykluczyć całkowitego wpływu na środowisko. Działania minimalizujące oddziaływania inwestycji na środowisko wskazane w Planie oraz wskazane działania i rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą oddziaływań lub wpływu na środowisko pozwolą na realizację postawionych celów projektu Planu przy jak największym dążeniu do zrównoważonego rozwoju Wielkopolski.

Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030

Prognoza została wykonana zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu, zgodnie z wymaganiami art. 53 ww. ustawy.

Program porusza szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na terenie województwa. Program opisuje stan środowiska oraz presje, jakim podlegają poszczególne komponenty środowiska. Na podstawie przeprowadzonej w Programie diagnozy stanu środowiska, określone zostały cele i kierunki interwencji Programu, harmonogram rzeczowo-finansowych działań proekologicznych oraz środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

W Prognozie dokonano charakterystyki i oceny stanu środowiska na terenie województwa wielkopolskiego. Na tej podstawie analizy stanu środowiska i stanu wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska województwa, zdefiniowano główne problemy i zagrożenie środowiska województwa. Głównym założeniem Programu ochrony środowiska

jest poprawa stanu środowiska na terenie województwa wielkopolskiego. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Programu mają na celu ochronę środowiska, ograniczenie wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska i w rezultacie poprawę stanu środowiska na terenie województwa oraz są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju. Efektem tych działań będzie również pozytywny wpływ na zdrowie człowieka. Brak realizacji zapisów Programu będzie prowadzić do pogarszania się wszystkich elementów środowiska.

Zakłada się, że realizacja założeń Programu nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione cenne przyrodniczo. Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w Programach ograniczało się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze.

Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, prawdopodobnie mniejsze w stosunku do stanu obecnego.

Realizacja dokumentów nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar chronionego krajobrazu oraz obszary sieci NATURA 2000 i nie będzie stanowić zagrożenia dla gatunków roślin, zwierząt i siedlisk, dla których ochrony zostały one powołane.

W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne w Prognozie zaproponowane zostały działania łagodzących dla poszczególnych działań.

4. Charakterystyka ogólna gminy

4.1. Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Poniec to gmina miejsko-wiejska zlokalizowana na terenie powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego. Siedzibą Gminy jest Poniec.

Gmina Poniec sąsiaduje z:

- gminą miejsko-wiejską Bojanowo (województwo wielkopolskie, powiat rawicki),
- gminą miejsko-wiejską Gostyń (województwo wielkopolskie, powiat gostyński),
- gminą miejsko-wiejską Krobia (województwo wielkopolskie, powiat gostyński),
- gminą wiejską Krzemieniewo (województwo wielkopolskie, powiat leszczyński),
- gminą miejsko-wiejską Miejska Górka (województwo wielkopolskie, powiat rawicki),
- gminą miejsko-wiejską Rydzyna (województwo wielkopolskie, powiat leszczyński).

Biorąc pod uwagę położenie fizycznogeograficzne gminy, należy ona do dwóch mezoregionów: Wysoczyzna Leszczyńska oraz Wysoczyzna Kaliska, co przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 1. Położenie fizycznogeograficzne gminy Poniec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/> (dostęp: 26.11.2024 r.)

5. Stan środowiska na obszarach objętych potencjalnym znaczącym oddziaływaniem

5.1. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Poniec położona jest na obszarze dorzecza Odry. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry (II aktualizacja Planu), Gmina ta zlokalizowana jest na terenie 3 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych:

- RW60001014853 – Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu;
- RW60001014689 – Masłówka;
- RW600010146699 – Dąbroczna.

W tabeli poniżej dokonano charakterystyki zlewni JCWP znajdujących się na terenie gminy Poniec.

Tabela 3. Charakterystyka zlewni JCWP znajdujących się na terenie gminy Poniec

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Cele środowiskowe	Czy JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych? (zagrożona/niezagrożona)
RW60001014853	Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	SZCW – silnie zmieniona część wód	1. umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D 2. dobry stan chemiczny	zagrożona
RW60001014689	Mastówka	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	SZCW – silnie zmieniona część wód	1. dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D 2. stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
RW600010146699	Dąbroczna	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	SZCW – silnie zmieniona część wód	1. dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D 2. dobry stan chemiczny	zagrożona

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> (dostęp: 26.11.2024 r.)

Program monitoringu wód powierzchniowych przygotowuje się na okres 6 lat. Obecnie obowiązuje cykl monitoringu na lata 2022-2027. Opracowany program ma charakter wstępny i będzie podlegał corocznej aktualizacji. Klasyfikację wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za lata 2022-2023 zlokalizowanych na terenie gminy Poniec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Klasyfikacja elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych oraz klasyfikacja wskaźników stanu chemicznego JCWP na terenie gminy Poniec w latach 2022-2023

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
		Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu	RW60001014853	5 (2022)	5 (2022)	>2 (2023)	-	-	-	-
Masłówka	RW60001014689	5 (2023)	4 (2023)	>2 (2023)	-	-	-	-
Dąbroczna	RW600010146699	-	-	>2 (2023)	-	-	-	-

Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

Natomiast jeżeli chodzi o położenie gminy Poniec na terenie jednolitych części wód podziemnych, jest ona zlokalizowana na obszarze GW600079. Na terenie gminy w 2023 roku nie była oceniana JCWPd, jednak była oceniana ona w punkcie monitoringowym na terenie gminy Leszno i osiągnęła III klasę, tj. wody zadowalającej jakości.

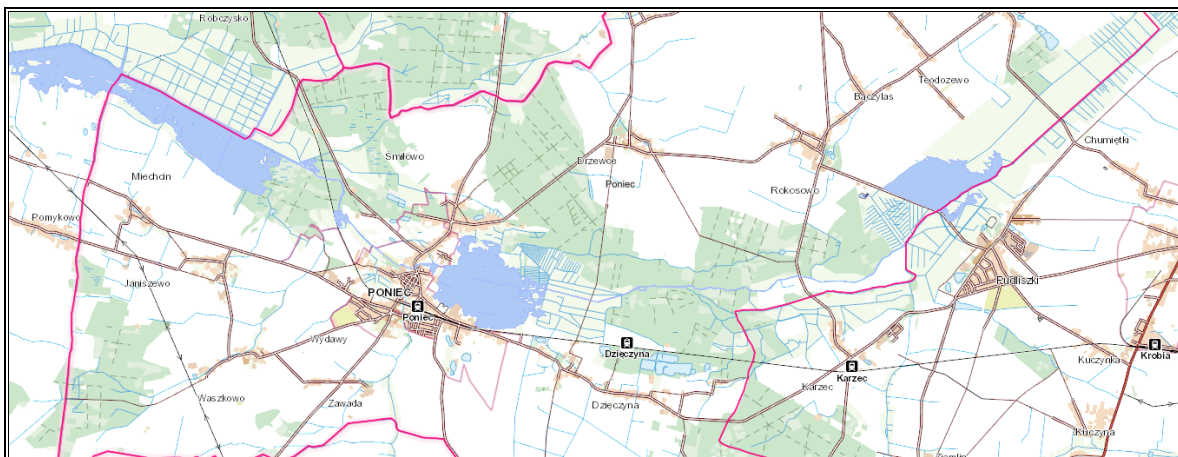
Cele środowiskowe JCWPd to:

- dobry stan chemiczny,
- dobry stan ilościowy.

Zagrożenie i ryzyko powodziowe

Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza możliwość wystąpienia tam zjawiska powodzi¹. Na terenie gminy Poniec występuje zagrożenie powodziowe, co przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 2. Mapa zagrożenia powodziowego w obrębie gminy Poniec

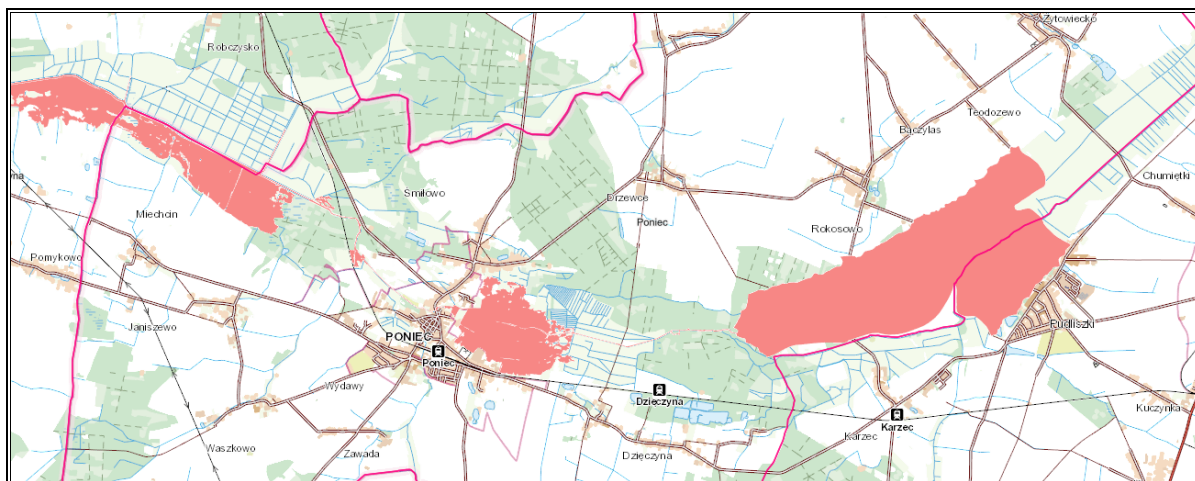

Źródło: https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgp_2.html (dostęp: 27.11.2024 r.)

Ryzyko powodzi oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i prawdopodobieństwa wystąpienia związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla życia i zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej. Na terenie gminy Poniec występuje ryzyko powodziowe, co przedstawiono na poniższej mapie.

¹ https://powodz.gov.pl/pl/o_mapach (dostęp: 08.07.2024 r.)

Rysunek 3. Mapa ryzyka powodziowego w obrębie gminy Poniec

Źródło: https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgp_2.html (dostęp: 27.11.2024 r.)

Obszar rewitalizacji nie znajduje się na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią i nie planuje się na tych obszarach realizacji przedsięwzięć ujętych w projekcie dokumentu.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3) lit a) oraz b) Prawa wodnego, zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji mogących zanieczyścić wody. Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia, dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich (tj. dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich), zgodnie z art. 77 ust. 3 Prawa wodnego, może, w drodze decyzji, zwolnić od wymienionych wyżej zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód.

Działania wymagające uzyskania pozwolenia wodnoprawnego określone są m. in. w art. 390 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2024 poz. 1087 ze zm.). Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane m.in. na wykonanie nowych obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią [art. 390 ust 1. pkt 1) lit. b)] do wydania, którego organem właściwym jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią należy zachować w niezmienionym kształcie i zagospodarowaniu, nie należy wprowadzać nowej zabudowy. Każda nowa inwestycja na terenie zagrożonym powodzią, może powodować zmianę przepływu i podpiętrzenie wód powodziowych oraz zmniejszenie retencji wodnej.

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym zostają przyjęte w drodze rozporządzenia wydanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Podlegają one przeglądowi co 6 lat, a w razie potrzeby zostaje dokonana ich aktualizacja. Aktualnie do przedmiotowego terenu odnosi się Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru

dorzecza Odry, który został przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r.

Cele wyznaczone w ramach Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:
 - 1.1. Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi;
 - 1.2. Zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP;
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:
 - 2.1. Zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi;
 - 2.2. Redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP;
 - 2.3. Redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na OZP;
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:
 - 3.1. Zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych;
 - 3.2. Zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych;
 - 3.3. Zwiększenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi;
 - 3.4. Wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego skuteczności;
 - 3.5. Wdrożenie instrumentów prawnych i finansowych zwiększających bezpieczeństwo powodziowe;
 - 3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Susza

Suszę na danym terenie opisać można według podziału na:

- suszę atmosferyczną,
- suszę rolniczą na terenach rolnych i leśnych,
- suszę hydrologiczną,
- suszę hydrogeologiczną.

Susza atmosferyczna jest to okres, w którym opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak. Susza rolnicza to okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb roślin w profilu glebowym i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Susza hydrologiczna to okres obniżonych zasobów wód powierzchniowych w stosunku do sytuacji przeciętnej w wieloleciu. Jest ona z reguły kolejnym etapem pogłębiającej się suszy atmosferycznej i rolniczej, ale może również ujawnić się i przebiegać po zakończeniu okresu bezopadowego. Susza hydrogeologiczna, nazywana również niżówką

hydrogeologiczną, przejawia się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych poniżej stanów niskich ostrzegawczych.

Gmina Poniec położona jest:

- w większości na terenie ekstremalnie, a na znikomym fragmencie silnie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej,
- w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy rolniczej,
- w większości na terenie umiarkowanie, a częściowo słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej,
- na terenie słabo i umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej.

W ogólnym zestawieniu Gmina Poniec klasyfikuje się jako obszar silnie zagrożony suszą.

Przeciwdziałanie skutkom suszy, zgodnie z art. 183 oraz 185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2024 poz. 1087 ze zm.), prowadzi się zgodnie z planem przeciwdziałania skutkom suszy, który uwzględnia podział kraju na obszary dorzeczy. Plan przeciwdziałania skutkom suszy zawiera analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, jak również katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej przyjmuje i aktualizuje plan przeciwdziałania skutkom suszy, w drodze rozporządzenia, kierując się koniecznością przeciwdziałania skutkom suszy. Aktualizacji planu przeciwdziałania skutkom suszy dokonuje się nie rzadziej niż co 6 lat. 3 września 2021 roku Minister właściwy ds. gospodarki wodnej opublikował rozporządzenie w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Dz. U. 2021 poz. 1615).

Cele szczegółowe Planu przeciwdziałania skutkom suszy są następujące:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Należy mieć na uwadze, że zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej należy promować i w pierwszej kolejności naturalne metody retencji. Budowanie retencji sztucznej należy traktować jako ostateczność, stosowane tylko w sytuacji, gdy przeanalizowano wszystkie

możliwe warianty, bardziej korzystne ze środowiskowego punktu widzenia (zgodność z art. 68 ustawy – Prawo wodne). Planowanie nowych działań inwestycyjnych w gospodarce wodnej, kształtowanie sztucznej retencji musi być poprzedzone szeregiem analiz i adekwatne do potrzeb w zakresie kształtowania retencji.

5.2. Powietrze

Proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w atmosferze jest bardzo skomplikowany i nie zawsze w sposób właściwy można określić strefy skażenia. Jest jednak pewne, że jakość powietrza w jednym rejonie jest ściśle uzależniona od zanieczyszczeń na innych obszarach. Zanieczyszczenia bowiem, w określonych warunkach transportowane są na dalekie odległości, wpływając bezpośrednio na stan jakości powietrza na tych terenach (duży udział w ogólnym tle zanieczyszczeń).

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza pochodzenia antropogenicznego są:

- energetyka (kopalnie, szyby wiertnicze, paliwa kopalne),
- przemysł (przemysł ciężki, metalurgiczny, farmaceutyczny),
- komunikacja (transport lądowy i wodny),
- działalność komunalno-bytowa (paleniska domowe, kotłownie lokalne, gospodarstwa rolne, gromadzenie i utylizacja odpadów)².

Jednym z największych źródeł zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest tzw. „niska emisja”, czyli emisja pochodząca ze źródeł o wysokości nieprzekraczającej czterdziestu metrów wysokości. Zjawisko to jest obserwowalne na terenach zwartej zabudowy, charakteryzującej się brakiem możliwości przewietrzania. Elementem składowym „niskiej emisji” są zanieczyszczenia emitowane podczas ogrzewania budynków mieszkalnych. W budownictwie jednorodzinnym, pomimo dużego zainteresowania ekologicznymi paliwami, wciąż wykorzystuje się głównie nieekologiczne paliwa stałe (węgiel). Zjawisko „niskiej emisji” nasila się szczególnie w okresie grzewczym, co może powodować wyraźne okresowe pogorszenie stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Ta sytuacja jest szczególnie uciążliwa także dla mieszkańców terenów o słabych warunkach przewietrzania.

Rzeczywista emisja zanieczyszczeń z jednego źródła może się różnić w zależności od:

- spalania węgla o różnej kaloryczności,
- opalania mieszkań drewnem,
- spalanie w domowych piecach części odpadów (szczególnie tworzyw sztucznych).

² Kraszewski D., Grzesińska D.; *Jesteś tym, czym oddychasz*, Kompendium wiedzy na temat niskiej emisji.

Kolejnym źródłem zanieczyszczeń powietrza na opisywanym terenie są środki komunikacyjne. Największe zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów zdiagnozowano przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. Główną przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest przede wszystkim ich zły stan techniczny, nieodpowiednia eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu, a także zbyt mała przepustowość dróg lokalnych.

Na terenie gminy Poniec nie występuje ciężki przemysł, który mógłby przyczynić się do emisji zanieczyszczeń.

Sieć dróg w obszarze gminy Poniec, chociaż kluczowa dla komunikacji i rozwoju, może przyczyniać się do zanieczyszczeń powietrza poprzez emisję gazów i pyłów z pojazdów silnikowych. Intensywny ruch na drogach lokalnych może generować duże ilości dwutlenku węgla, tlenków azotu, cząstek stałych oraz innych substancji szkodliwych dla zdrowia i środowiska.

W przypadku ogrzewania, stosowanie tradycyjnych kotłów węglowych i gazowych w lokalnych kotłowniach może być kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza. Spalanie paliw kopalnych powoduje uwalnianie się do atmosfery substancji takich jak siarka, azot oraz pyły zawieszone, co negatywnie wpływa na jakość powietrza i zdrowie mieszkańców.

Stan jakości powietrza w województwie wielkopolskim jest co roku oceniany na podstawie pomiarów prowadzonych na stacjach automatycznych i manualnych oraz wyników modelowania matematycznego. Województwo wielkopolskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, Gmina Poniec należy do strefy wielkopolskiej.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi: dwutlenek siarki (SO_2), dwutlenek azotu (NO_2), tlenek węgla (CO), benzen (C_6H_6), ozon troposferyczny (O_3), pył zawieszony PM_{10} , oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren), pył $\text{PM}_{2,5}$.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin: dwutlenek siarki (SO_2), tlenki azotu (NO_x), ozon (O_3).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej.

Tabela 5. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Rok	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
			Kryterium – poziom dopuszczalny									Kryterium – poziom docelowy					Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃		
Strefa wielkopolska	2023	PL3003	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2	

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2023

Tabela 6. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Rok	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
			Kryterium – poziom dopuszczalny		Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂	NO _x		
Strefa wielkopolska	2023	PL3003	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2023

Roczna ocena jakości powietrza za 2023 r. w strefie wielkopolskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- pod kątem ochrony zdrowia:
 - dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀,
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu,
- pod kątem ochrony roślin:
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy emisyjne na terenie strefy wielkopolskiej zostały dotrzymane. Bezpośrednie na terenie gminy Poniec doszło do przekroczeń dopuszczalnych wartości ozonu na poziomie celu długoterminowego w zakresie ochrony roślin.

Istotnym problemem w zakresie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza jest wykorzystywanie nieekologicznych źródeł ciepła w celu ogrzewania budynków mieszkalnych. W związku z tym Gmina Poniec realizuje program „Czyste Powietrze”. Jest to kompleksowy program rządowy, którego celem jest poprawa jakości powietrza, zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne oraz poprawę efektywności energetycznej budynków. Program zakłada dofinansowanie do wymiany starych kotłów na paliwo stałe tzw. kopciuchów oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych. Skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami domów jednorodzinnych lub lokali mieszkalnych wydzielonych w budynku jednorodzinnym. Ponadto w Urzędzie Miejskim w Poniecu działa punkt informacyjno-konsultacyjny w ramach programu „Czyste Powietrze” we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu³.

Uchwałą nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. został przyjęty Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej. Ujęto w nim działania naprawcze, które dotyczą w szczególności ograniczenia emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowy i budynkach użyteczności publicznej, zachęt finansowych na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk, inwentaryzacji źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gminy, kontroli realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, obniżenia emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach, w gminach miejsko-wiejskich, ochrony i zwiększania udziału zieleni w

³ <https://poniec.pl/dofinansowanie-na-wymiane-starego-pieca-i-ocieplenie-domu/> (dostęp: 27.11.2024 r.)

przestrzeni gmin miejskich, edukacji ekologicznej, zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego.

5.3. Hałas

Przez hałas rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania. Głównym źródłem emisji hałasu w Gminie Poniec są szlaki komunikacyjne: drogowe i kolejowe.

Hałas stanowi zagrożenie dla zdrowia i ma wpływ na jakość życia mieszkańców, a także oddziałuje negatywnie na zwierzęta. Długotrwała ekspozycja na hałas może m.in. powodować znaczne zaburzenia snu, chorobę niedokrwienną serca, spadek koncentracji, czy rozdrażnienie.

Ochroną akustyczną objęte są określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny zamieszkałe, rekreacyjne, szpitale). Ograniczenie emisji hałasu może nastąpić m.in. poprzez stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających natężenie hałasu, ale również poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące lokalizacji obiektów przemysłowych, zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych. Istotnym działaniem w zakresie ograniczania natężania hałasu jest także monitoring.

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Oceny stanu akustycznego środowiska dokonuje się obowiązkowo co 5 lat dla:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- głównych dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 milionów pojazdów w ciągu roku tj. ok. 8 200 poj./dobę,
- głównych linii kolejowych, po których rocznie przejeżdża ponad 30 000 pociągów,
- głównych portów lotniczych, na których odbywa się powyżej 50 000 operacji rocznie.

Standardy dotyczące klimatu akustycznego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112). W rozporządzeniu zawarte są dopuszczalne poziomy hałasu dla poszczególnych rodzajów źródeł (drog i linii kolejowych, linii elektroenergetycznych, startów,

przelotów i lądowań statków powietrznych oraz pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu), w odniesieniu do rodzaju terenów wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje.

Monitoring klimatu akustycznego realizowany jest zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., uwzględniającą wymogi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE. Celem podsystemu monitoringu klimatu akustycznego jest gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska. Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Działania te prowadzone są zarówno dla terenów objętych obowiązkiem sporządzania map strategicznych, jak i terenów pozostałych, na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu lub innych metod oceny poziomu hałasu. Wyniki pomiarów hałasu w środowisku gromadzone są w systemie informatycznym Inspekcji Ochrony Środowiska, w bazie danych EHAŁAS. Dane obejmują 4 kategorie źródeł hałasu: droga, linie szynowe, lotnisko oraz instalacje i zakłady przemysłowe.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska nie prowadził na terenie gminy pomiarów poziomu hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Przez teren gminy Poniec nie przebiegają drogi wojewódzkie oraz krajowe w związku z czym na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020-2021 nie można określić wielkości ruchu drogowego.

5.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

- jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe,
- niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa Prawo ochrony środowiska, w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola

elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka.

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które występują na terenie gminy Poniec, należą m.in.:

- stacje i linie energetyczne,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, medycynie, policji, straży pożarnej.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W 2023 r. na terenie gminy Poniec były prowadzone badania pól elektromagnetycznych prowadzonych przez GIOŚ. Punkt pomiarowy zlokalizowany jest przy ul. Krobska Szosa 31c. Charakterystykę pomiaru przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Charakterystyka pomiaru PEM na terenie gminy Poniec

Lokalizacja punktu pomiarowego	Wynika 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Stwierdzenie zgodności		
		E max [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WM _E
ul. Krobska Szosa 31c, Poniec	<0,5	0,7	0,4	0,04

Źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie wielkopolskim
W opomiarowanym punkcie poziom składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wyniósł <5 V/m, czyli poniżej progu czułości sondy pomiarowej.

5.5. Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo ochrony środowiska (IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23).

Zagrożenie poważną awarią może wynikać z przewożenia substancji niebezpiecznych. W efekcie awarii autocystern skażeniu może ulec teren przyległy do drogi, a przy większej

skali substancje niebezpieczne mogą dostać się do wód powierzchniowych lub infiltrować w głąb podłoża. Nadzór nad przewozem drogowym towarów niebezpiecznych sprawuje wojewoda. Szczegółowe przepisy dotyczące przewozu substancji niebezpiecznych zawarte są w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz.U. 2024 poz. 643).

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku;
- zakłady o dużym ryzyku.

Zgodnie z opublikowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazem zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. na obszarze gminy Poniec nie funkcjonują takie zakłady.

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie gminy, można wyróżnić: zagrożenia chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej) oraz awarie urządzeń infrastruktury technicznej (gazowe, energetyczne).

W ostatnich latach na terenie gminy Poniec nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

5.6. Ochrona przyrody i krajobrazu

Walorami przyrodniczymi nazywamy wszystkie te elementy i zasoby środowiskowe, ukształtowane bez wpływu i ingerencji człowieka, które mogą stać się celem ruchu turystycznego. Są one jednymi z najważniejszych aspektów branych pod uwagę przy opisywaniu atrakcyjności danego regionu. Mają wpływ nie tylko na turystykę obszaru, ale również na sferę gospodarczą i ekonomiczną. Walory przyrodnicze można sklasyfikować według następującego podziału:

- udział powierzchni terenów zielonych i lasów,
- udział powierzchni terenów będących pod ochroną,
- powierzchnia wód powierzchniowych,
- ukształtowanie powierzchni,
- stan środowiska przyrodniczego.

Największym zagrożeniem dla walorów przyrodniczych jest człowiek i związana z nim aktywność, w tym zanieczyszczenie środowiska, urbanizacja, a także turystyka.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych wg danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2023 r. wynosiła 2 399,26 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wyniosła 17,60%. Szczegółowe dane dotyczące struktury lasów znajdujących się na terenie gminy Poniec przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 8. Struktura lasów znajdujących się na terenie gminy Poniec

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2023
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	2 399,26
Lesistość w %	%	17,60
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	2 307,80
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	2 289,30
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2 288,91
Grunty leśne prywatne	ha	91,46
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	2 326,19
Lasy publiczne ogółem	ha	2 234,73
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	2 216,23
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2 215,84
Lasy prywatne ogółem	ha	91,46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy nie była wykonywana inwentaryzacja przyrodnicza, dlatego też nie są znane stanowiska chronionych lub zagrożonych gatunków flory i fauny lub miejsca występowania gatunków lub siedlisk z listy Natura 2000. Wykonanie takiej inwentaryzacji byłoby wskazane z uwagi na to, iż takie stanowiska mogą występować na terenach lasów oraz w Pradolinie Żerkowsko-Rydzyskiej.

Z uwagi na niską lesistość ważnym elementem środowiska przyrodniczego są zadrzewienia śródpolne. Uzupełnieniem zadrzewień są dość liczne parki podworskie. Najkorzystniejsze wrażenie sprawia park w Rokosowie. Pozostałe są na ogół mniej (Drzewce, Dzieczyna, Łęka Wielka) lub bardziej zaniedbane (Sarbinowo, Szurkowo, Wydawy). Niekiedy są to tylko ślady dawnych założeń regularnych lub krajobrazowych (Zawada, Czarkowo). Na rozległych i bezleśnych obszarach wysoczyznowych zwracają uwagę stare obsadzenia dróg (m.in. piękne aleje lipowe w rejonie Łęki i Rokosowa), zieleń łąkowa dolin rzecznych, itp.

Świat zwierzęcy gminy Poniec jest charakterystyczny dla nizinnych obszarów kraju. W lasach występują jelenie, dziki, danielę i sarny, lisy, borsuki, jenoty i kuny. Na terenie polnych coraz rzadziej występują zające oraz ptactwo łowne takie jak kuropatwy i bażanty. W pradolinie Rowu Polskiego i rzeki Masłówki gniazdują liczne gatunki ptaków chronionych: bocian biały, łabędź niemy, perkoz, bąk, czapla siwa, czajka, sowy, kukułka, dzięcioły, sójka, jastrząb, myszołów. Z ptaków łownych licznie występują: kaczki, cyranka, cyraneczka, gołąb grzywacz, gęś gęgawa, żuraw, błotniak stawowy i zbożowy, czapla siwa, bąk, łyska, czajka, sójka, dzięcioł czarny, dzięcioł pstry i inne.

Spośród kręgowców spotkać można jaszczurkę zwinkę i żyworódkę, padalca, czy zaskrońca. Płazy reprezentowane są m.in. przez ropuchy, żaby, kumaki i traszki. Ponadto na terenie gminy spotkać można rzadkie gatunki chronionych, okazałych owadów takich jak jelonek i kozioróg dębosz. Z uwagi na niewielką ilość zbiorników wodnych oraz zły stan jakości wód powierzchniowych słabo zróżnicowana jest fauna ryb.

Na terenie gminy Poniec znajdują się fragmenty obszarów ważnych dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego, są to:

- „Dolina Rowu Polskiego koło Pudliszek” - miejsce koncentracji ptaków w okresie migracji: gęsi zbożowej, białoczelnej i gęgawy, siewek – siewki złotej i czajki (wschodnia część gm. Poniec),
- „Dolina Rowu Polskiego koło Robczyska” - miejsce koncentracji ptaków w okresie migracji: gęsi zbożowych i białoczelnych (6000 os.), kaczek, min. świstun, rożeniec, siewek złotych i czajek. W okresie migracji i zimowania miejsce koncentracji myszołówów włochatych i myszołówów i błotniaków zbożowych (zachodnia część gm. Poniec).

Ostoje ptaków wyznaczano niezależnie od istniejących już obszarowych form ochrony przyrody. Ze względu na wzmożone wykorzystywanie przez ptaki przestrzeni powietrznej wokół miejsc, w których się gromadzą (miejsca odpoczynku, żerowiska, noclegowiska) wyznaczono wokół nich strefy buforowe o szerokości około 2 km, prowadząc je wzdłuż łatwo identyfikowalnych w terenie linii⁴.

Formy ochrony przyrody

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki

⁴ Program ochrony środowiska dla Gminy Poniec na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 przyjęty uchwałą nr XX/172/2020 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 2 grudnia 2020 r.

ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Zgodnie z danymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie gminy znajduje się 9 pomników przyrody.

W tabeli poniżej przedstawiono pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Poniec.

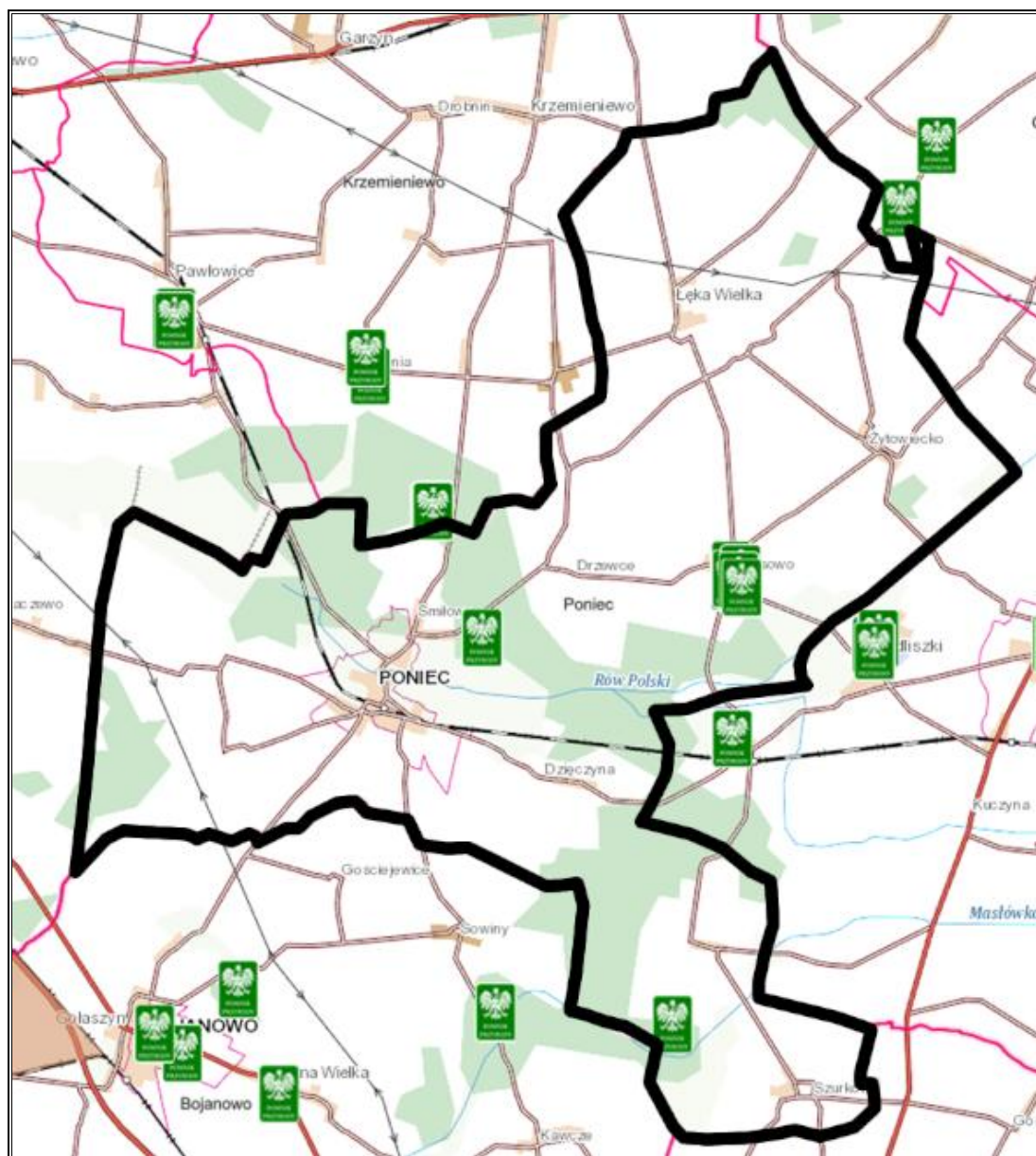
Tabela 9. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Poniec

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj tworu	Akt prawny o utworzeniu
1.	Jednoobiektowy	Drzewo Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z 22 października 1954 r. o uznanie za pomnik przyrody
2.	Wieloobiektowy	Grupa drzew 2 x Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z 22 października 1954 r. o uznanie za pomnik przyrody
3.	Jednoobiektowy	Drzewo Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Ogłoszenie z dnia 28 maja 1975 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
4.	Jednoobiektowy	Drzewo Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie nr 9/98 Wojewody Leszczyńskiego z 8 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
5.	Jednoobiektowy	Drzewo Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Rozporządzenie nr 9/98 Wojewody Leszczyńskiego z 8 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
6.	Wieloobiektowy	Grupa drzew 4 x Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>)	Rozporządzenie Nr 9/98 Wojewody Leszczyńskiego z 8 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
7.	Jednoobiektowy	Drzewo Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Uchwała nr XXXIX/311/2014 Rady Miejskiej w Poniecu z 6 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
8.	Jednoobiektowy	Drzewo Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>	Uchwała nr XXII/185/2021 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 24 lutego 2021 r.
9.	Jednoobiektowy	Drzewo Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>	Uchwała nr XXII/185/2021 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 24 lutego 2021 r.

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

Na poniższej mapie przedstawiono pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Poniec.

Rysunek 4. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Poniec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgp_2.html (dostęp: 17.11.2024 r.)

5.7. Powierzchnia ziemi i gleby

Jakość gleb w istotny sposób wpływa na potencjał jednostek samorządu terytorialnego. Gleby dobrej jakości oznaczają nie tylko zdrowe i wysokie plony, ale także warunkują prawidłowy rozwój człowieka, gdyż wraz z pożywieniem roślinnym i zwierzęcym dostarczają odpowiedniej ilości wysokokalorycznych składników odżywczych, witamin, substancji mineralnych, niezbędnych do budowy i właściwego funkcjonowania organizmu. Razem z pożywieniem człowiek pobiera składniki korzystne, jak i niekorzystne dla swego rozwoju. Jakość gleb ma wpływ na rozmieszczenie upraw rolniczych, ale zależy ona również od odpowiedniej wilgotności, nawożenia mineralno-organicznego, warunków termicznych oraz opadów atmosferycznych.

Na stan gleb wpływają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- intensywne rolnictwo – stosowanie wysoko wydajnych maszyn, technik uprawy i hodowli, nadmierne wykorzystywanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, co może prowadzić do degradacji chemicznej gleb (przeciążenie nadmierną ilością substancji chemicznych, w tym metalami ciężkimi, co prowadzi do zakwaszenia, zasolenia, alkalizacji, zmian jakościowych i ilościowych w próchnicy) oraz degradacji fizycznej gleb (utrata określonej masy gleby, zmiany struktury gleby, nadmierne zagęszczenie i niekorzystne zmiany stosunków wodnych, erozja spowodowana niewłaściwym użytkowaniem gruntów),
- działalność zakładów produkcyjno-usługowych – przyczyniająca się głównie do degradacji chemicznej gleb, na skutek emisji szkodliwych substancji do atmosfery, odprowadzania ścieków,
- komunikacja i transport samochodowy – przyczyniający się do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych (degradacja chemiczna).

Ponadto negatywny wpływ na jakość gleb wywierają: składowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, usługowej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- intensywnej melioracji gleb,
- rejonami budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- trasami komunikacyjnymi,
- terenami eksploatacji kopalin lub wyrobisk poeksploatacyjnych.

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważnym czynnikiem jest emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznej degradacji gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową.

Użytki rolne zajmują 8 602 ha, tj. 65,2% powierzchni gminy, z tego na grunty orne przypada około 76% i w 60% zajęte są przez gleby wysokich klas bonitacyjnych, kl. II-IIIb. Przeważają

gleby brunatne właściwe, bielcowe oraz czarne ziemie właściwe, wytworzone z piasków gliniastych na glinie lub gliny. W północno-wschodniej części gminy zaliczane niemal wyłącznie do kompleksów pszennych: bardzo dobrego (1) i dobrego (2). Południowo-wschodni, również wysoczyznowy fragment terenu zdominowany jest przez gleby kompleksu pszenno-dobrego (2) oraz pszenno-żytniego (4). W części południowo-zachodniej mozaika gleb jest znacznie większa i obok ww. występują gleby brunatne oraz bielcowe wytworzone z piasków słabogliniastych lekkich lub nawet słabogliniastych, kl. IVa i IV b, kompleksów żytnich: bardzo dobrego (4), dobrego (5) a nawet słabego (6)⁵.

W pradolinie, zwłaszcza na obszarze niższych teras nad zalewowymi zaznacza się przewaga gleb słabych, napiaskowych. Większość to gleby brunatne wylugowane lub kwaśne, niekiedy murszowo-mineralne, głównie kl. V i VI, kompleksów żytniego słabego (6), żytnio-łubinowego (7) a w pobliżu cieków oraz w dnach zagłębień terenowych również zbożowo-pastewnego słabego (9). Stosunkowo zróżnicowane są gleby (czarne ziemie właściwe i zdegradowane, gleby murszowo-mineralne, mułowo-torfowe i torfowe) w dolinach rzek i cieków, w większości zajęte przez użytki zielone. Z uwagi na pełnione funkcje przyrodniczo-ekologiczne i retencyjne, tereny te zasługują na szczególną ochronę⁶.

Badania monitoringowe gleb

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.).

Na obszarze gminy Poniec nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, zatem nie jest ona objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Na terenie gminy Poniec nie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poniec na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 przyjęty uchwałą nr XX/172/2020 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 2 grudnia 2020 r.

⁶ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poniec na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 przyjęty uchwałą nr XX/172/2020 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 2 grudnia 2020 r.

5.8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Poniżej przedstawiono najistotniejsze problemy w zakresie ochrony środowiska występujące na terenie gminy Poniec na poszczególnych płaszczyznach:

Wody powierzchniowe i podziemne: słaba jakość wód powierzchniowych, występujące obszary szczególnego zagrożenia powodzią, silne zagrożenie suszą.

Powietrze: przekroczenie na terenie gminy Poniec poziomu docelowego celu długoterminowego ozonu w zakresie ochrony roślin, wykorzystywanie nieekologicznych indywidualnych źródeł ciepła, emisja liniowa pochodząca ze środków transportu.

Hałas: brak

Promieniowanie elektromagnetyczne: rozwój telefonii komórkowej, stacji bazowych telefonii i urządzeń Wi-Fi, co wpływa na zwiększenie ilości źródeł promieniowania i obszaru ich oddziaływania, niska świadomość społeczeństwa w zakresie zagrożeń płynących z pól elektromagnetycznych na życie i zdrowie człowieka oraz wzrastające zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet).

Zagrożenia poważnymi awariami: transport materiałów niebezpiecznych.

Ochrona przyrody i krajobrazu: zanieczyszczenie wód, presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary chronione, zmiana sposobu użytkowania terenu, zabudowa, zaśmiecenie i dewastacja środowiska, zmiany klimatu oraz związane z tym występujące anomalie pogodowe, rozprzestrzenianie się obcych gatunków flory i fauny.

Powierzchnia ziemi i gleby: brak stałych punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu gleb na obszarze gminy.

6. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Działania zaproponowane w Gminnym Programie Rewitalizacji mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Brak realizacji GPR, a dokładniej zaplanowanych w nim działań, może wiązać się z ryzykiem pogorszenia stanu środowiska naturalnego, co w konsekwencji ma negatywne przełożenie na zdrowie mieszkańców i warunki do życia oraz spadek atrakcyjności obszaru gminy.

Brak realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji może wpłynąć na:

- pogorszenie stanu środowiska naturalnego, w tym wzrost zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery i pogorszenie jakości powietrza oraz wód, pogorszenie klimatu akustycznego,
- obniżenie walorów przyrodniczych i kulturowych gminy,
- zmniejszenie atrakcyjności gminy,
- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej na terenie gminy,
- zmniejszenie dostępności komunikacyjnej,
- obniżenie warunków życia mieszkańców,
- spowolnienie rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Analizując powyższe informacje, niewątpliwie można stwierdzić, iż niepodjęcie działań w ramach zaplanowanych w GPR, będzie wywierać dalszą, pogłębiającą się, negatywną presję na środowisko naturalne, co w efekcie spowoduje jego postępującą degradację.

7. Przewidywane znaczące oddziaływania Gminnego Programu Rewitalizacji na poszczególne komponenty środowiska

7.1. Wprowadzenie

W stosunku do każdego przedsięwzięcia ujętego w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030, przeanalizowano potencjalne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne). Należy jednak zwrócić uwagę, że dokładne oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań będzie można określić dopiero w oparciu o sprecyzowane dane projektowe na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji.

Próbę oceny i identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko planowanych działań dokonano w tabelach w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem możliwych bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych oddziaływań na środowisko.

Stopień i zakres oddziaływania zależą przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, tzn. od tego, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, przekształconych antropogenicznie, obszarach użytkowanych rolniczo, czy też na obszarach cennych przyrodniczo.

Biorąc pod uwagę fakt, że zamierzenia inwestycyjne przewidywane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec wymagać będą przeprowadzenia postępować w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na etapie opracowywana Prognozy Oddziaływania na Środowisko dla przedmiotowego dokumentu, wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Wdrożenie Gminnego Programu Rewitalizacji ma na celu zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców, wzrost gospodarczy gminy poprzez rozwój usług i bazy turystyczno-rekreacyjnej i promocję gminy. Nie przewiduje się, aby realizacja założeń GPR przyczyniła się do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska przyrodniczego jednostki. Rokuje się, że prawidłowa realizacja działań strategicznych przyniesie wymierny efekt ekologiczny w postaci minimalizacji antropopresji na środowisko.

Ponadto należy zauważyć, że analizę i ocenę oddziaływania zaplanowanych działań na poszczególne komponenty środowiska dokonano pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji infrastruktury powstałej w ramach inwestycji. Uciążliwości występujące w fazie budowy wiążą się zazwyczaj z przejściową podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane jest z etapem realizacji inwestycji – są to oddziaływania krótkotrwałe, odwracalne, o lokalnym charakterze, dlatego analizie poddano fazę eksploatacji wdrożonych działań pod kątem ich oddziaływania na środowisko przyrodnicze.

Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu, jakim jest Gminny Program Rewitalizacji Gminy Poniec, wpisuje się w zalecenia zawarte w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020). Działania podejmowane w ramach programu uwzględniają aspekty ochrony środowiska, adaptacji do zmian klimatycznych oraz minimalizacji negatywnego wpływu na klimat.

Modernizacja infrastruktury, w tym przebudowa dróg gminnych, renowacja budynków oraz adaptacja obiektów do nowych funkcji edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych, wzmacnia ich odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak intensywne opady czy fale upałów. Dodatkowo, rewitalizacja terenów zielonych, takich jak parki i obszary wzdłuż cieków wodnych, poprawia retencję wód opadowych, wspiera bioróżnorodność oraz przyczynia się do ograniczenia efektu miejskiej wyspy ciepła, co bezpośrednio wpisuje się w cele SPA2020.

Działania w zakresie ochrony środowiska, takie jak uporządkowanie i zazielenianie przestrzeni, mają pozytywny wpływ na jakość powietrza, mikroklimat oraz zdolność adaptacyjną lokalnych ekosystemów. Program wspiera także ograniczanie emisji gazów cieplarnianych dzięki poprawie efektywności infrastruktury oraz promowaniu świadomości ekologicznej w lokalnej społeczności. W ten sposób realizowane są zarówno cele strategiczne związane z adaptacją do zmian klimatycznych, jak i zrównoważonym rozwojem regionu.

7.2. Oddziaływanie na środowisko poszczególnych zadań przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji

W Prognozie przedstawiono wpływ planowanych do realizacji działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, zdrowie i dobra kultury. Przy ocenie brano pod uwagę przede wszystkim końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie funkcjonowania. Szczegółowa analiza oddziaływań, również na etapie budowy została przedstawiona w podrozdziale 7.4. „Oddziaływania na etapie realizacji inwestycji – etap budowy” niniejszej Prognozy.

W kolejnych tabelach zastosowano następujące oznaczenia:

- **(+)** – realizacja działania spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(-)** – realizacja działania spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(+/-)** – realizacja działania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(0)** – realizacja działania nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie (neutralne oddziaływanie),
- **(0/+)** – realizacja działania może nie wpływać w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie lub może spowodować pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(0/-)** – realizacja działania może nie wpływać w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie lub może spowodować negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia.

Tabela 10. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne

L.p.	Zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska											
		Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.	Działania aktywizujące i integrujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Działania aktywizujące i integrujące dzieci i młodzież	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Przedsięwzięcia wspierające politykę senioralną	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Spotkania w zakresie doradztwa zawodowego dla młodzieży	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Warsztaty i szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Uporządkowanie terenów zieleni wokół stawów i parku dworskiego w Dzięczyźnie	0	+	+	+/-	+	+	0	0	+	0	0	+
7.	Uporządkowanie terenu parku oraz terenu położonego wzdłuż cieku Dopływ z Ponieca, w miejscowości Wydawy	0	+	+	+/-	+	+	0	0	+	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

L.p.	Zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska											
		Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
8.	Renowacja budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków	0	0/-	+/-	0	0	0	0	0	+	0	0	+
9.	Modernizacja budynku kina w Poniecu	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.	Przebudowa budynku byłej hydroforni na remizę w miejscowości Dzieńczyzna	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.	Przebudowa dróg gminnych w Poniecu	0	-	+/-	-	-	0	+/-	0/-	+	+/-	0	+/-
12.	Uporządkowanie terenu byłego cmentarza ewangelickiego w Dzieńczynie	0	0/+	+	0	0/+	0	0	0	+	0	0	0
13.	Organizacja wydarzeń integrujących lokalną społeczność w Zamku Wielkopolskim w Rokosowie	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+
14.	Prace inwestycyjne przystosowujące wybrane pomieszczenia Zamku, budynki towarzyszące oraz park Zamku Wielkopolskiego w Rokosowie do prowadzenia działalności edukacyjnej, kulturalnej, turystycznej i społecznej integrujących lokalną społeczność	0	0/+	+	0/+	+	0	0	0	+	0	0	+

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

L.p.	Zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska											
		Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
15.	Spotkania informacyjne w zakresie realizacji Programu „Czyste Powietrze”	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0
16.	Poprawa dostępu do infrastruktury wodno-ściekowej	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Działania aktywizujące i integrujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym

Działaniami aktywizującymi i integrującymi realizowanymi na terenie gminy Poniec będą spotkania ze specjalistami w zakresie organizacji zajęć, warsztatów dla osób ze szczególnymi potrzebami. Będą to zajęcia zapewniające równość wszystkim uczestnikom, pozwalające nabyć nowe umiejętności i kompetencje osobom, które chcą poprawić swoją sytuację życiową.

Celem wdrożenia niniejszych działań jest zwiększenie udziału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w życiu społecznym i zawodowym poprzez udzielenie im wsparcia w postaci szkoleń, warsztatów, doradztwa oraz wydarzeń integracyjnych. Dzięki tym działaniom osoby mieszkające w Gminie Poniec będą mogły nabyć nowe umiejętności, poprawić swoją sytuację życiową i zawodową, a także zacieśnić więzi z lokalną społecznością, co przyczynia się do skuteczniejszej integracji i zmniejszenia ryzyka marginalizacji.

Realizacja działań aktywizujących i integrujących na terenie gminy Poniec będzie miała znacząco pozytywny wpływ na ludzi, zwłaszcza tych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Organizacja warsztatów, szkoleń oraz wydarzeń integracyjnych pozwoli uczestnikom na nabycie nowych umiejętności i kompetencji, które mogą przyczynić się do poprawy ich sytuacji życiowej i zawodowej. Dodatkowo, wspólne działania w ramach społeczności lokalnej wpłyną na zacieśnienie więzi międzyludzkich, co sprzyja skuteczniejszej integracji i wzmocnieniu poczucia przynależności do lokalnej społeczności. Dzięki temu zmniejszy się ryzyko marginalizacji, a uczestnicy działań będą mieli większe szanse na aktywny udział w życiu społecznym i zawodowym.

Działania te nie będą miały wpływu na pozostałe komponenty środowiska. Nie ingerują one w różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, ani zabytki i dobra materialne, ponieważ mają charakter społeczno-edukacyjny i realizowane są w sposób dostosowany do potrzeb uczestników, bez ingerencji w środowisko naturalne ani infrastrukturę techniczną.

Działania aktywizujące i integrujące dzieci i młodzież

Realizacja wskazanego zadania skupia się na zapewnieniu dzieciom i młodzieży ciekawych form spędzania czasu, takich jak: aktywność fizyczna na świeżym powietrzu czy też organizacja zajęć pozwalających rozwijać wspólne pasje – klub sportowy, klub młodego piosenkarza itp. Zakres działań zostanie dostosowany do kilku grup wiekowych.

Celem tego zadania jest wspieranie wszechstronnego rozwoju młodych ludzi poprzez organizowanie zajęć edukacyjnych, sportowych i kulturalnych, które pomagają w odkrywaniu ich talentów, rozwijaniu umiejętności społecznych oraz budowaniu relacji z rówieśnikami. Te działania mają na celu nie tylko zapewnienie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu, ale

także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, kształtowanie wartości prospołecznych i przygotowanie młodzieży do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Realizacja wskazanego zadania będzie miała wyraźnie pozytywny wpływ na ludzi, szczególnie na dzieci i młodzież, dla których zostaną zorganizowane ciekawe formy spędzania czasu. Dzięki zajęciom sportowym, kulturalnym i edukacyjnym młodzi ludzie będą mieli okazję rozwijać swoje talenty, zdobywać nowe umiejętności oraz budować relacje z rówieśnikami w atmosferze wspólnego zaangażowania i pasji. Działania te przyczynią się do wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, kształtowania wartości prospołecznych oraz przygotowania ich do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ponadto zaproponowane aktywności przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu, zapewniając równe szanse wszystkim uczestnikom.

Jednocześnie, realizacja zadania nie będzie miała wpływu na inne komponenty środowiska, takie jak różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne czy zabytki i dobra materialne. Wszystkie działania skupiają się na pracy z ludźmi i organizacji wydarzeń społeczno-edukacyjnych, które nie ingerują w środowisko naturalne ani w otaczającą przestrzeń.

Przedsięwzięcia wspierające politykę senioralną

Wdrażanie tego zadania będzie polegało na organizacji zajęć dla osób starszych. Będą to spotkania, na których seniorzy będą mogli rozmawiać, a także rozwijać swoje pasje i hobby. Istotne jest, aby zapewnić seniorom zajęcia fizyczne przyczyniające się do stanu ich zdrowia. Tematyka organizowanych warsztatów i spotkań będzie uzależniona od zainteresowań uczestników.

Celem realizacji tego zadania jest poprawa jakości życia osób starszych poprzez dostarczanie im wsparcia, które sprzyja aktywności fizycznej, społecznej i intelektualnej. Przedsięwzięcia te mają na celu przeciwdziałanie izolacji społecznej seniorów, promowanie zdrowego i aktywnego starzenia się oraz zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych i zdrowotnych. Dzięki temu seniorzy mogą dłużej cieszyć się niezależnością, uczestniczyć z życiem społeczności lokalnej i zachować dobrą kondycję fizyczną i psychiczną.

Realizacja tego zadania będzie miała wyraźnie pozytywny wpływ na ludzi, szczególnie na osoby starsze, które skorzystają z organizowanych zajęć. Spotkania, warsztaty i zajęcia fizyczne dostosowane do zainteresowań i potrzeb seniorów pozwolą im rozwijać pasje, poprawiać kondycję fizyczną i psychiczną, a także nawiązywać relacje społeczne, co skutecznie przeciwdziała izolacji. Działania te promują zdrowe i aktywne starzenie się, podnoszą jakość życia uczestników oraz sprzyjają ich dłuższemu udziałowi w życiu lokalnej

społeczności. Poprzez dostarczanie wsparcia społecznego i intelektualnego, zadanie przyczynia się do zachowania niezależności i dobrego samopoczucia seniorów.

Jednocześnie, realizacja zadania nie będzie miała wpływu na inne komponenty środowiska, takie jak różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne czy zabytki i dobra materialne. Działania mają charakter społeczno-edukacyjny, bez ingerencji w środowisko naturalne ani otoczenie materialne, skupiając się wyłącznie na wsparciu osób starszych.

Spotkania w zakresie doradztwa zawodowego dla młodzieży

Organizacja spotkań z osobą wykwalifikowaną do spraw doradztwa zawodowego. Spotkania te będą polegały na dopasowaniu kierunku zawodowego młodych osób do ich zainteresowań i rynku pracy, aby na wczesnym etapie zapobiegać perspektywicznemu bezrobociu.

Celem realizacji zadania jest wspieranie młodych ludzi w świadomym wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej poprzez dostarczanie im niezbędnych informacji, narzędzi i wsparcia w identyfikacji ich predyspozycji, zainteresowań oraz możliwości na rynku pracy. Spotkania te mają na celu ułatwienie młodzieży podejmowania trafnych decyzji dotyczących przyszłości zawodowej, zwiększenie ich szans na sukces w wybranej karierze oraz przygotowanie ich do skutecznego poruszania się w dynamicznie zmieniającym się świecie pracy.

Realizacja tego zadania będzie miała jednoznacznie pozytywny wpływ na ludzi, zwłaszcza na młode osoby, które skorzystają z profesjonalnego doradztwa zawodowego. Spotkania z wykwalifikowaną osobą doradzającą w wyborze ścieżki zawodowej pozwolą młodzieży na lepsze poznanie swoich zainteresowań, predyspozycji oraz możliwości dostępnych na rynku pracy. Dzięki temu młodzi ludzie będą lepiej przygotowani do podejmowania świadomych decyzji dotyczących swojej przyszłości edukacyjnej i zawodowej, co zwiększy ich szanse na sukces w karierze i zmniejszy ryzyko przyszłego bezrobocia. Wsparcie to nie tylko ułatwia start w dorosłe życie, ale również promuje rozwój osobisty i zawodowy młodzieży, wspierając ich integrację z dynamicznie zmieniającym się światem pracy.

Jednocześnie, realizacja zadania nie będzie miała wpływu na inne komponenty środowiska, takie jak różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne czy zabytki i dobra materialne. Działania skupiają się wyłącznie na aspekcie społecznym i edukacyjnym, bez ingerencji w środowisko naturalne czy otoczenie materialne.

Warsztaty i szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych

Konieczność organizacji warsztatów i szkoleń w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych wynika z faktu, iż na terenie wskazanych jednostek występuje wysoki udział osób z przesłanką

do korzystania z pomocy społecznej oraz wysoki udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym. Zajęcia te będą polegały na spotkaniach z wyspecjalizowanymi osobami, które posiadają doświadczenie w przekazywaniu wiedzy zarówno teoretycznej, jak i praktycznej.

Celem realizacji niniejszego zadania jest zwiększenie kompetencji i umiejętności mieszkańców Gminy Poniec, co pozwala im na lepsze dostosowanie się do wymogów rynku pracy, podniesienie swojej konkurencyjności zawodowej oraz otwarcie nowych możliwości rozwoju kariery. Dzięki tym działaniom uczestnicy mogą zdobyć nowe kwalifikacje, które ułatwią im znalezienie zatrudnienia w pożądanym miejscu. Działania te mogą także zachęcić do otworzenia własnej działalności gospodarczej.

Realizacja tego zadania będzie miała pozytywny wpływ na ludzi, w szczególności na osoby zmagające się z problemami bezrobocia oraz te korzystające z pomocy społecznej. Organizowane warsztaty i szkolenia umożliwią uczestnikom zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych i umiejętności praktycznych, co znacząco zwiększy ich szanse na rynku pracy. Dzięki temu mieszkańcy gminy Poniec będą lepiej przygotowani do podjęcia zatrudnienia, co przyczyni się do poprawy ich sytuacji materialnej oraz jakości życia. Dodatkowo, działania te mogą inspirować do podejmowania inicjatyw, takich jak założenie własnej działalności gospodarczej, co wpłynie na ich niezależność i rozwój zawodowy.

Zadanie to skupia się wyłącznie na wsparciu społecznym i edukacyjnym, dlatego nie będzie miało wpływu na inne komponenty środowiska, takie jak różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne czy zabytki i dobra materialne. Wszystkie działania koncentrują się na poprawie kompetencji i umiejętności mieszkańców, bez ingerencji w środowisko naturalne ani materialne.

Uporządkowanie terenów zieleni wokół stawów i parku dworskiego w Dzieżynie

Teren stawów mimo sukcesywnej poprawy ich zagospodarowania nie mogą być w pełni wykorzystywane na cele publiczne i społeczne. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że opiekę nad stawami sprawuje Ponieckie Stowarzyszenie Wędkarskie „Perkoz”. Stowarzyszenie stanowi formę integracji lokalnej społeczności, a jego celami jest m.in. organizowanie wędkarstwa jako racjonalnej formy wypoczynku. Brakuje na tym terenie odpowiedniej bazy stanowiącej zaplecze. Planuje się wybudowanie Parku Linowego, ścieżki edukacyjnej.

Teren parku dworskiego wymaga uporządkowania. Należy wykonać cięcia sanitarne, nowe nasadzenia, uporządkować alejki tak żeby można korzystać z jego uroków. Na terenie parku istniała studnia z wodą zdrojową. Planuje się zrekonstruowanie jej oraz wyeksponowanie jako część historii Dzieżyny.

Realizacja zadania dotyczącego zagospodarowania terenu stawów oraz uporządkowania parku dworskiego w Dzieżynie nie będzie miała wpływu na obszary chronione, ponieważ w pobliżu nie występują tego typu tereny. Ponadto zadanie to nie wpłynie na powietrze, powierzchnię ziemi, klimat oraz zasoby naturalne, ponieważ planowane działania są skupione na poprawie estetyki, funkcjonalności i atrakcyjności obszaru, bez znaczącej ingerencji w środowisko naturalne.

Zadanie będzie miało pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną, ponieważ nowe nasadzenia oraz uporządkowanie terenu stworzą korzystniejsze warunki dla lokalnej fauny i flory. Ludzie również odczują pozytywny wpływ, ponieważ zagospodarowanie stawów i parku zwiększy atrakcyjność tych miejsc jako przestrzeni rekreacyjnych i edukacyjnych, wspierając integrację społeczną oraz promując zdrowy tryb życia. Rośliny skorzystają dzięki przeprowadzonym cięciom sanitarnym i nowym nasadzeniom, które poprawią stan zieleni na tym terenie. Działania będą miały także pozytywny wpływ na wody, zwłaszcza dzięki opiece Stowarzyszenia Wędkarskiego „Perkoz”, które promuje zrównoważone korzystanie z zasobów wodnych.

Krajobraz zyska na atrakcyjności dzięki rekonstrukcji historycznej studni, uporządkowaniu alejek i poprawie estetyki parku, co pozytywnie wpłynie również na zabytki i dobra materialne, poprzez ochronę dziedzictwa historycznego i stworzenie nowoczesnej infrastruktury.

W odniesieniu do zwierząt, wpływ może być zarówno pozytywny, jak i negatywny. Z jednej strony, uporządkowanie terenu i nowe nasadzenia mogą poprawić warunki siedliskowe, z drugiej strony, większa liczba odwiedzających może prowadzić do niepokojenia zwierząt i ograniczenia ich przestrzeni bytowej. Dlatego konieczne będzie odpowiednie zarządzanie przestrzenią, aby zminimalizować potencjalne negatywne oddziaływania.

Uporządkowanie terenu parku oraz terenu położonego wzdłuż cieku Dopływ z Ponieca, w miejscowości Wydawy

W ramach prac należy wykonać konserwację cieku. Następnie należy wykonać zabudowę koryta cieku w rejonie ul. Bojanowskiej do ul. Dworcowej rurami o śr. 1 600 mm i 1 400 mm. Przewidziano rozbiórkę mostu na ul. Bojanowskiej, który znajduje się w złym stanie technicznym. Po zabudowaniu odcinka rowu można go wykorzystać jako ciąg pieszo-rowerowy. W ramach tych prac przewidziano również roboty konserwacyjne pomiędzy ul. Bojanowską i Polną. W kolejnym etapie przewidziano do regulacji koryto cieku pomiędzy ul. Dworcową a ul. Kusza poprzez umocnienie skarp co umożliwi uregulowanie przepływu wody. Ostatni etap prac obejmie odbudowę stawu o pow. ok. 0,19 ha wykonanie zastawki piętrzącej oraz zabezpieczenie koryta cieku od ul. Kusza do zastawki znajdującej się w Wydawach. Prace te mają poprawić bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.

Realizacja zadania polegającego na uporządkowaniu terenu parku oraz terenu wzdłuż cieków. Dopływ z Ponieca w miejscowości Wydawy nie wpłynie na obszary chronione, ponieważ w pobliżu nie znajdują się żadne obszary objęte ochroną. Ponadto, nie będzie miała wpływu na powietrze, powierzchnię ziemi, klimat oraz zasoby naturalne, ponieważ działania skoncentrowane są głównie na poprawie infrastruktury wodnej i bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, bez znaczącej ingerencji w te aspekty środowiskowe.

W wyniku realizacji zadania, pozytywnie wpłynie to na różnorodność biologiczną poprzez poprawę jakości wód i regulację koryta cieków, co może sprzyjać lepszym warunkom dla roślin i zwierząt wodnych. Ludzie skorzystają z nowych przestrzeni, takich jak ciąg pieszo-rowerowy, co zwiększy atrakcyjność rekreacyjną terenu i umożliwi aktywne spędzanie czasu na świeżym powietrzu. Dodatkowo, rośliny zyskają na poprawie jakości wód, a krajobraz ulegnie poprawie dzięki zabiegom konserwacyjnym i odbudowie stawu, który stanie się estetycznym i funkcjonalnym elementem przestrzeni.

Wody będą miały pozytywny wpływ dzięki zabudowie koryta i umocnieniu skarp, co poprawi przepływ wody i zabezpieczy teren przed powodzią. Dzięki tym działaniom, zabytki i dobra materialne nie będą miały wpływu, ponieważ prace nie dotyczą obiektów historycznych ani nie ingerują w dziedzictwo kulturowe.

W odniesieniu do zwierząt, przewidywane prace mogą mieć zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ. Z jednej strony, poprawa jakości wód oraz zabudowa koryta cieków może stworzyć lepsze warunki dla organizmów wodnych, z drugiej strony, prace budowlane mogą prowadzić do zakłóceń w środowisku naturalnym, takich jak hałas czy zmiana siedlisk. Kluczowe będzie zapewnienie odpowiedniego zarządzania i ochrony środowiska w trakcie realizacji prac, aby zminimalizować negatywne skutki.

Renowacja budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków

Oceniając stan techniczny budynków można stwierdzić, że elementy zewnętrzne takie jak: pokrycie dachowe, stan techniczny kominów, elementy konstrukcyjne dachów, stan ścian zewnętrznych, stolarki zewnętrznej wymagają wymiany oraz odnowienia. Wymienione prace są konieczne do wykonania, a ich zaniechanie będzie prowadziło do dalszego pogarszania się stanu technicznego. W związku z powyższym planuje się przebudowę budynków ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Z uwagi na położenie obiektów w ścisłym centrum stanowiącym Ponieca zachowanie estetyki budynków jest szczególnie istotne dla historycznego wyglądu miasta, a także założenia urbanistycznego i zespołu budowlanego. Zasadnym jest, aby na zewnętrznej części budynków przeprowadzić prace konserwatorskie polegające między innymi na wymianie stolarki okiennej oraz drzwiowej, wymianę połaci dachowych poprzez ułożenie dachówki bądź blachodachówki w kolorze czerwonym skucie

tynków elewacyjnych oraz wykonanie nowej elewacji zewnętrznej. Przeprowadzone prace zostaną uzgodnione z konserwatorem zabytków, a przebudowane budynki odzyskają swój pierwotny wygląd.

Realizacja zadania dotyczącego renowacji budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków nie będzie miała wpływu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, ponieważ prace są prowadzone poza obszarami objętymi ochroną przyrodniczą. Nie wpłynie także na zwierzęta, wody, powietrze, klimat, powierzchnię ziemi oraz zasoby naturalne, ponieważ działania są skupione na renowacji budynków, bez ingerencji w naturalne środowisko czy zasoby surowcowe.

Zadanie może mieć wpływ na różnorodność biologiczną oraz rośliny, w zależności od tego, czy prace konserwatorskie będą wymagały usunięcia istniejącej zieleni wokół budynków. Wycięcie roślinności może ograniczyć miejscowe warunki sprzyjające różnorodności biologicznej. W związku z tym, przed przystąpieniem do prac, niezbędne będzie uzyskanie stosownych pozwoleń w tym zakresie.

Zadanie to może mieć zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ na ludzi oraz krajobraz. Z jednej strony, renowacja poprawi estetykę, co wpłynie na komfort życia mieszkańców oraz atrakcyjność przestrzeni publicznej. Z drugiej strony, uciążliwości związane z pracami budowlanymi, takie jak hałas, kurz czy czasowe ograniczenia w dostępie do budynków, mogą być odbierane negatywnie przez lokalną społeczność.

Prace te wpłyną pozytywnie na zachowanie i odtworzenie historycznego wyglądu gminy, co przyczyni się do ochrony dziedzictwa kulturowego oraz poprawy walorów estetycznych i urbanistycznych. Jednakże kluczowe będzie odpowiednie zarządzanie procesem renowacji, aby zminimalizować negatywne skutki dla ludzi oraz lokalnej przyrody.

Modernizacja budynku kina w Poniecu

W ramach prac przewiduje się przebudowę wraz z rozbudową budynku byłego kina. Jest to niezbędne zadanie, które zapoczątkuje proces tworzenia kompleksowej bazy Centrum Kultury łącznie z pomieszczeniami biblioteki skupionej w jednym miejscu. Koncepcja obiektu pozwoli na stworzenie sal przystosowanych do zajęć poszczególnych sekcji działających przy Gminnym Centrum Kultury w Poniecu oraz sali widowiskowej przystosowanej do koncertów, teatryków i licznych przedstawień organizowanych w ciągu roku. Obecny budynek Centrum Kultury jest w złym stanie technicznym, koszty remontu przewyższają możliwości finansowe instytucji. Jego stan nie pozwala na prowadzenie działalności kulturalnej, która z konieczności prowadzona jest w budynku Domu Strażaka.

Modernizacja budynku kina w Poniecu nie będzie miała wpływu na żadne komponenty środowiska, ponieważ działania koncentrują się na przebudowie i rozbudowie istniejącego obiektu w ramach przestrzeni miejskiej, bez ingerencji w środowisko naturalne.

Zadanie to będzie miało pozytywny wpływ na ludzi, ponieważ stworzenie nowoczesnego Centrum Kultury zapewni mieszkańcom dostęp do lepszej infrastruktury kulturalnej i edukacyjnej. Dzięki przebudowie powstaną sale dostosowane do różnych form aktywności kulturalnej, takich jak koncerty, teatryki, zajęcia artystyczne czy działalność biblioteczna. To znacznie zwiększy możliwości spędzania wolnego czasu, rozwijania zainteresowań oraz integracji społecznej, poprawiając tym samym jakość życia lokalnej społeczności.

Działanie to przyczyni się również do aktywizacji mieszkańców, promocji lokalnej kultury oraz wzrostu atrakcyjności gminy Poniec jako miejsca sprzyjającego rozwojowi społeczno-kulturalnemu.

Przebudowa budynku byłej hydroforni na remizę w miejscowości Dzięczyna

Prace budowlane polegać będą na adaptacji budynku byłej hydroforni na potrzeby remizy strażackiej. W wyniku przebudowy z dotychczasowych pomieszczeń technicznych wyodrębnione zostaną pomieszczenia socjalne, pomieszczenie garażu dla wozu bojowego oraz pomieszczenia gdzie druhowie OSP będą mogli odbywać spotkania. Budynek po pracach adaptacyjnych zostanie z zewnątrz odświeżony, a teren wokół zostanie uporządkowany i zagospodarowany.

Przebudowa budynku byłej hydroforni na remizę strażacką w miejscowości Dzięczyna nie będzie miała wpływu na żadne komponenty środowiska, ponieważ działania dotyczą adaptacji istniejącego budynku i zagospodarowania terenu wokół niego, bez ingerencji w naturalne elementy środowiska czy obszary chronione.

Zadanie to będzie miało pozytywny wpływ na ludzi, ponieważ adaptacja budynku na remizę strażacką poprawi funkcjonowanie lokalnej jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Zapewnienie odpowiedniego zaplecza technicznego, socjalnego i przestrzeni do spotkań zwiększy komfort pracy strażaków, podniesie poziom bezpieczeństwa mieszkańców oraz umożliwi sprawniejsze działania ratownicze w sytuacjach kryzysowych. Zagospodarowanie terenu wokół budynku dodatkowo wpłynie na estetykę i funkcjonalność przestrzeni, co przyniesie korzyści lokalnej społeczności.

Przebudowa dróg gminnych w Poniecu

W wyniku prac zmodernizowane zostaną ulice znajdujące się w ścisłym centrum Ponieca. m.in. ul. Marszałka Focha i Krobska. Planowana przebudowa zakłada wykorzystanie naturalnych materiałów tj. nawierzchni jezdni z kostki granitowej szarej, zjazdy z kostki

bazaltowej, krawężniki granitowe szare, chodniki z płyt granitowych i kostki granitowej. Oświetlenie ulic na betonowych słupach z napowietrznymi liniami energetycznymi zastąpione będzie oprawami LED na stylizowanych słupach, a sieć energetyczna zostanie skablowana. Uzyskanie prawidłowego odwodnienia nastąpi poprzez nadanie najbardziej korzystnego profilu podłużnego i spadków poprzecznych drogi, oraz poprzez przebudowę istniejącej kanalizacji deszczowej. Dodatkowo w ul. Krobskiej przewidziano lokalizację ścieżki rowerowej. W ramach prac przewidziano również przebudowę ul. Dworcowej. W ramach przebudowy przewidziano budowę nowych chodników z kostki betonowej, jezdni z betonu asfaltowego oraz ścieżkę pieszko-rowerową. Przebudowane zostanie oświetlenie drogowe.

Przebudowa dróg gminnych w Poniecu nie będzie miała wpływu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, wody oraz zasoby naturalne, ponieważ prace będą prowadzone w obszarach już zurbanizowanych, bez ingerencji w tereny przyrodnicze czy zasoby surowcowe.

Zadanie to może mieć negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny, ponieważ przebudowa dróg i chodników, w tym usunięcie roślinności czy ingerencje w siedliska miejskich zwierząt, mogą prowadzić do ich uszczuplenia.

Działanie może mieć zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ na ludzi, powietrze, krajobraz, klimat oraz zabytki i dobra materialne. Pozytywny wpływ wynika z poprawy infrastruktury komunikacyjnej, estetyki przestrzeni, zwiększenia bezpieczeństwa oraz obniżenia emisji zanieczyszczeń dzięki modernizacji oświetlenia i wprowadzeniu ścieżek rowerowych. Negatywny wpływ może być odczuwalny podczas realizacji prac, z uwagi na hałas, pył, utrudnienia w ruchu drogowym oraz potencjalne zakłócenia w funkcjonowaniu mieszkańców i działalności gospodarczej.

Ponadto, prace mogą nie mieć wpływu lub mogą mieć negatywny wpływ na powierzchnię ziemi, w zależności od skali ingerencji w teren.

Ostateczny bilans wpływów będzie zależał od staranności realizacji inwestycji, minimalizowania uciążliwości dla mieszkańców i środowiska oraz od skutecznego zagospodarowania terenu po zakończeniu prac.

Uporządkowanie terenu byłego cmentarza ewangelickiego w Dzieżczynie

Wykonane zostaną prace porządkowe, polegające w głównej mierze na uporządkowaniu zieleni i wysprzątaniu terenu byłego cmentarza. Przewiduje się wykonanie okolicznościowego obelisku z informacją o cmentarzu oraz wykonane zostanie ogrodzenie terenu.

Uporządkowanie terenu byłego cmentarza ewangelickiego w Dzieżczynie nie będzie miało wpływu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, zwierzęta, wody, powietrze,

powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne ani zabytki i dobra materialne, ponieważ działania obejmują jedynie prace porządkowe oraz zagospodarowanie niewielkiego, istniejącego terenu bez znaczącej ingerencji w środowisko czy dziedzictwo materialne.

Zadanie może nie mieć wpływu lub mieć pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną i rośliny, ponieważ uporządkowanie zieleni i ewentualne nasadzenia mogą poprawić estetykę i funkcję biologiczną tego obszaru, przyczyniając się do zwiększenia różnorodności gatunkowej roślinności.

Działanie to może mieć pozytywny wpływ na ludzi, poprawiając dostępność i estetykę miejsca o znaczeniu historycznym i społecznym, co sprzyja integracji lokalnej społeczności oraz edukacji historycznej.

Zadanie może również pozytywnie wpłynąć na krajobraz, przywracając temu miejscu uporządkowany wygląd, co zwiększy jego wartość wizualną i społeczną.

Organizacja wydarzeń integrujących lokalną społeczność w Zamku Wielkopolskim w Rokosowie

Bardzo ważnym elementem działalności Zamku Wielkopolskiego w Rokosowie jest organizacja ogólnodostępnych wydarzeń dla mieszkańców. Odbyna się ona z wykorzystaniem pomieszczeń Zamku oraz na terenie 10 ha parku. Najważniejszą, flagową imprezą jest Rokosowo Horse Show, opierające się w głównym stopniu na gospodarczym potencjale regionu, w postaci firm produkujących bryczki, a także na tradycjach związanych z dyscyplinami konnymi. Przez cały rok odbywają się wydarzenia nawiązujące swoją tematyką do pór roku. Mają one charakter edukacyjny, kulturalny, sportowy i społeczny. W związku z tym, iż są to wydarzenia cykliczne, ich realizację planuje się także w kolejnych latach.

Zadanie to przyczyni się do osiągnięcia wymiernych korzyści społeczno-gospodarczych, poprawi warunki i jakość życia mieszkańców. Jednym z ważnych problemów powodujących zanikanie więzi międzyludzkich w lokalnych społecznościach jest brak okazji do spotkań mieszkańców. Zamek w Rokosowie daje możliwości spotkań, a poprzez obcowanie z kulturą mieszkańcy mogą spojrzeć na swoje życie z innej perspektywy, przez co mają szanse na rozwój. W głównej mierze, oferta skierowana jest dla dzieci, rodzin, a także seniorów.

Organizacja wydarzeń integrujących lokalną społeczność w Zamku Wielkopolskim w Rokosowie ma pozytywny wpływ na ludzi, ponieważ działania te wzmacniają więzi społeczne, promują kulturę, edukację i aktywność społeczną. Wydarzenia takie jak Rokosowo Horse Show czy cykliczne imprezy tematyczne sprzyjają integracji mieszkańców, poprawiają jakość życia oraz stymulują rozwój społeczno-gospodarczy regionu.

Zadanie ma również pozytywny wpływ na zabytki i dobra materialne, ponieważ umożliwia aktywne i celowe wykorzystanie przestrzeni Zamku Wielkopolskiego oraz jego parku, co przyczynia się do zachowania i promocji dziedzictwa kulturowego, a także zwiększenia świadomości jego wartości wśród lokalnej społeczności.

Zadanie nie ma wpływu na inne komponenty środowiska, takie jak obszary chronione, różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne. Prace odbywają się w istniejących, zagospodarowanych przestrzeniach i nie powodują ingerencji w środowisko naturalne.

Prace inwestycyjne przystosowujące wybrane pomieszczenia Zamku, budynki towarzyszące oraz park Zamku Wielkopolskiego w Rokosowie do prowadzenia działalności edukacyjnej, kulturalnej, turystycznej i społecznej integrujących lokalną społeczność

Zamek Wielkopolski w Rokosowie jest zabytkiem wpisanym do rejestru zabytków pod numerem 257/238/A. W latach 2021-2024 Zamek podlegał rewitalizacji, natomiast nie wszystkie prace modernizacyjne zostały zrealizowane. W związku z tym, w wybranych pomieszczeniach przyziemia Zamku, budynkach towarzyszących – Powozowni i Bażanciarni oraz w parku należy przeprowadzić remont. Pierwszym krokiem w ramach projektu będzie opracowanie dokumentacji budowlanej pełnobrańowej oraz projektu wykonawczego. Modernizacja dotyczy robót w zakresie branży elektrycznej, sanitarnej oraz budowlanej.

W ramach inwestycji w części południowo-wschodniej przyziemia Zamku powstanie strefa relaksu oraz strefa rehabilitacyjna z siłownią. Ostateczna funkcja przyziemi zostanie określona w toku analiz i konsultacji społecznych. W parku zlokalizowane zostaną strefy tematyczne z elementami architektury, wyposażone w sprzęt pozwalający przeprowadzić warsztaty, spotkania dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Ponadto zadanie dotyczy:

- zakupu wyposażenia umożliwiającego organizowanie ogólnodostępnych imprez plenerowych w parku, w tym m.in. krzesła, stoły, namioty, parasole, nagłośnienie, oświetlenie itp.,
- uzupełnienia nasadzeń o roślinność kwitnącą,
- montażu elementów małej architektury,
- remontu ogrodzenia,
- oczyszczenia stawów,
- utworzenia dodatkowych miejsc parkingowych.

Projekt przyczyni się do osiągnięcia wymiernych korzyści społeczno-gospodarczych, poprawi warunki i jakość życia mieszkańców. Jednym z ważnych problemów powodujących zanikanie

relacji międzyludzkich wśród społeczności lokalnej jest brak miejsca integracji dla mieszkańców. Zamek w Rokosowie jest doskonałym miejscem, aby taką rolę pełnić. W szczególności, że w zmodernizowanej części Zamku takie działania już są prowadzone. Realizacja niniejszego zadania pozwoli przygotować kompleksową ofertę skierowaną do różnych grup odbiorców. Zamek będzie stanowił doskonałą bazę do prowadzenia rewitalizacji na terenie gminy Poniec oraz pełnił istotną funkcję turystyczną, która nierozzerwalnie wiąże się z pobudzeniem gospodarki. Ponadto projekt poprawi stan techniczny obiektu zabytkowego.

Realizacja projektu dotyczącego modernizacji Zamku Wielkopolskiego w Rokosowie oraz jego otoczenia nie ma wpływu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat i zasoby naturalne. Prace odbywają się w ramach już istniejących, zagospodarowanych terenów i nie ingerują w środowisko naturalne w sposób mogący wpłynąć na te komponenty.

Zadanie może nie mieć wpływu lub mieć pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną i zwierzęta, szczególnie w kontekście uzupełnienia nasadzeń o roślinność kwitnącą oraz oczyszczenia stawów, co może sprzyjać poprawie warunków życia lokalnej fauny i flory.

Projekt ma pozytywny wpływ na ludzi, ponieważ poprawia warunki do integracji społecznej, rekreacji i rehabilitacji, co przyczynia się do lepszej jakości życia mieszkańców. Działania te zwiększają dostępność i funkcjonalność obiektu, oferując kompleksową ofertę kulturalną, rekreacyjną i edukacyjną.

Zadanie ma również pozytywny wpływ na rośliny, poprzez planowane nasadzenia i zagospodarowanie terenu parku oraz na krajobraz, dzięki poprawie estetyki i funkcjonalności terenu.

Ponadto, modernizacja poprawia stan techniczny Zamku oraz jego otoczenia, co oznacza pozytywny wpływ na zabytki i dobra materialne, wzmacniając ich wartość historyczną, turystyczną i użytkową.

Spotkania informacyjne w zakresie realizacji Programu „Czyste Powietrze”

Przewiduje się organizację spotkań w celu zwiększenia świadomości mieszkańców w zakresie możliwości ubiegania się o dofinansowanie do wymiany indywidualnych źródeł ciepła. Nowe źródła ciepła przyczyniają się do zmniejszenia emitowanych zanieczyszczeń do powietrza, przez co poprawi się także stan zdrowia społeczeństwa. Spotkania te będą realizowane w budynkach objętych działaniami infrastrukturalnymi ujętymi w niniejszym GPR.

Spotkania pozwolą zapoznać się z zagadnieniami związanymi z programami wspierającymi poprawę warunków środowiskowych, a także komfortu życia. Mieszkańcy dowiedzą się jak można uzyskać dane dofinansowanie. Poznają krok po kroku jak przejść proces aplikacji, aby

zwiększyć swoje szanse na uzyskanie wsparcia finansowego. Jakie dokumenty są wymagane, jakie kryteria należy spełnić, a także jakie instytucje oferują tego typu dofinansowania. Dzięki temu zachęci się mieszkańców do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła na te sprawniejsze oraz bardziej ekologiczne

Organizacja spotkań informacyjnych w ramach realizacji Programu „Czyste Powietrze” ma pozytywny wpływ na ludzi i powietrze.

Spotkania te zwiększają świadomość mieszkańców w zakresie dostępnych możliwości ubiegania się o dofinansowanie do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła, co przyczynia się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery. W efekcie poprawia się jakość powietrza, co ma bezpośredni wpływ na zdrowie i komfort życia mieszkańców.

Zadanie nie ma wpływu na inne komponenty środowiska, takie jak obszary chronione, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, krajobraz czy zabytki i dobra materialne.

Poprawa dostępu do infrastruktury wodno-ściekowej

Zakres realizacji zadania obejmuje poprawę dostępu i stanu infrastruktury wodno-ściekowej na terenie rewitalizacji. Dotyczy to poprawy jakości i stanu sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz przydomowych oczyszczalni. Celem zadania jest dostęp do nowoczesnych systemów wodno-kanalizacyjnych oraz poprawa jakości życia w gminie i ochrona środowiska.

Zadanie polegające na poprawie dostępu do infrastruktury wodno-ściekowej ma pozytywny wpływ na wody, przyczyniając się do lepszej jakości gospodarki wodno-ściekowej, co sprzyja ochronie środowiska naturalnego. Zwiększenie stopnia skanalizowania i zwodociągowania budynków mieszkalnych przyczyni się do poprawy warunków sanitarnych, co jest kluczowe dla zdrowia społeczności. Umożliwi to również mieszkańcom lepszy dostęp do wody pitnej oraz systemów odprowadzania ścieków, co jest niezbędne do zachowania higieny.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, niniejsze zadania zalicza się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Budowa infrastruktury sieci wodociągowo - kanalizacyjnej będzie miała bezpośrednio pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wody i powierzchnię ziemi. Prawdłowo funkcjonująca sieć kanalizacyjna będzie ograniczała powstawanie zbiorników i niekontrolowane przedostawanie się zanieczyszczeń ciekłych do gleby, przez co jakość gruntów i wód podziemnych może się pogorszyć. Dodatkowo dzięki takim oddziaływaniom zmniejszy się zagrożenie życia zwierząt żyjących w glebie, co również korzystnie wpłynie na różnorodność biologiczną oraz prawidłowe funkcjonowanie roślin, które

nie będą pobierać zanieczyszczeń z gleb poprzez swoje korzenie. Ponadto, prawidłowo działająca sieć kanalizacyjna pozytywnie wpływa na ludzi, gdyż prawidłowe odprowadzanie nieczystości ciekłych minimalizuje ryzyko zagrożenia dla zdrowia ludzi wynikające z niedostatecznie oczyszczonych ścieków. Realizacja tego zadania może negatywnie, wpłynąć na powierzchnię ziemi, gdyż zakres prac jest ściśle związany z rozkopami gruntów, co może powodować nieodwracalną ingerencję na ten komponent. Negatywne oddziaływanie na ludzi, zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczną, krajobraz i wody będzie krótkotrwałe, związane z zakresem prac. Wystąpi ono na etapie realizacji przedmiotowej inwestycji i będzie wiązało się z generowanym hałasem przez wykorzystywane urządzenia i maszyny. Zadanie nie będzie w znaczący sposób oddziaływać na obszary chronione powietrze, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne. Nie ma również wpływu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, gdyż realizacja inwestycji nie będzie prowadzona na tych obszarach.

7.3. Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne przedsięwzięć określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji na środowisko przyrodnicze

W niniejszej Prognozie przeprowadzono analizę wpływu na środowisko planowanych przedsięwzięć w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 przy założeniu, że przedsięwzięcia będą spełniały wszystkie obowiązujące obecnie wymagania przepisów Prawa ochrony środowiska. Zakres i forma przedstawionych niżej przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko jest zgodna z ustaleniami art. 51 ust. 2 pkt 2e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Przedstawiona ocena ma charakter poglądowy, gdyż dla przedsięwzięć faktycznie oddziałujących na środowisko powinny zostać opracowane szczegółowe raporty o oddziaływaniu na środowisko na etapie ubiegania się o pozwolenie na budowę.

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko ustaleń Gminnego Programu Rewitalizacji:

Obszary Natura 2000 – wszelkie prace budowlano-modernizacyjne nie będą oddziaływać na obszary Natura 2000 oraz obiekty chronione. Realizowane inwestycje nie będą wdrażane na tych obszarach oraz nie wpłyną na ich integralność, naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie siedlisk przyrodniczych. Na terenie gminy Poniec nie występują Obszary Natura 2000. Wobec tego nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizowanych zadań na obszary Natura 2000.

Różnorodność biologiczna – w zakresie tego komponentu należy spodziewać się oddziaływania bezpośredniego, zarówno pozytywnego, jak i negatywnego. Realizacja części zaplanowanych działań infrastrukturalnych może wiązać się z koniecznością usunięcia nasadzeń, co wiąże się z ryzykiem zmniejszenia różnorodności biologicznej. Jednakże zaplanowane zadania przewidują także rozwój terenów zielonych, co daje nadzieje na zastosowanie nowych gatunków.

Ludzie – wszystkie zaproponowane działania mają bezpośredni i pośredni, długoterminowy i stały pozytywny wpływ lub wpływają obojętnie na zdrowie i życie ludzi. Szczególnie inwestycje wpływające na poprawę warunków życia mieszkańców, zapobiegające pogarszaniu się otaczającego środowiska i uwrażliwiające na problem stanu przyrody, wywierają pozytywny wpływ. Przejściowe uciążliwości mogą wystąpić na etapie budowy (realizacji) niektórych inwestycji. Realizacja założeń Gminnego Programu Rewitalizacji przyczyni się do poprawy stanu życia i zdrowia mieszkańców.

Zwierzęta – zaplanowane działania mogą zarówno w sposób pozytywny, jak i negatywny wpłynąć na zwierzęta. Planowane działania związane z rozwojem terenów zielonych mogą stać się nowym miejscem siedlisk zwierząt, dając im przy tym lepsze warunki osiedlenia się. Istnieje jednak ryzyko, że podczas realizacji działań infrastrukturalnych może dojść do fragmentyzacji siedlisk, dlatego przed rozpoczęciem jakiegokolwiek inwestycji należy ocenić jej wpływ na zwierzęta i jeżeli zajdzie taka konieczność zapewnić im przeniesienie siedlisk.

Rośliny – zaplanowane działania mogą zarówno w sposób pozytywny, jak i negatywny wpłynąć na rośliny. Rozwój terenów zielonych przyczynia się do zwiększenia dbałości o ten komponent. Istnieje jednak ryzyko, że podczas działań infrastrukturalnych dojdzie do konieczności likwidacji drzew lub krzewów – będzie to jednak kompensowane nowymi nasadzeniami. Na etapie realizacji działań mogących negatywnie krótkotrwale wpłynąć na rośliny, zostaną one odpowiednio zabezpieczone, aby tego uniknąć.

Wody – długotrwale oddziaływanie pozytywne poprzez ograniczenie przenikania nieczystości i szkodliwych substancji do wód, m.in. rozwój gospodarki ściekowej. Ponadto pozytywny wpływ na wody ma również uporządkowanie terenu wokół stawu i ciek. Działania te mają na celu regulowanie odpowiednich stosunków wodnych, zapewnienie jej jakości oraz eliminację zagrożeń związanych z wodami.

Powietrze – oddziaływanie bezpośrednie, negatywne (na etapie budowy - emisja pyłu przy pracach ziemnych), pośrednie, długotrwale, pozytywne (ograniczenie emisji spalin z pojazdów mechanicznych). Działania z zakresu przebudowy dróg i spotkań w ramach Programu Czyste Powietrze mają na celu poprawę jakości powietrza.

Powierzchnia ziemi – przekształcenia powierzchni ziemi związane będą m.in. z realizacją inwestycji liniowych, w trakcie prowadzonych robót następuje oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie, krótkotrwałe, negatywne (na etapie budowy i prac ziemnych, zdjęta warstwa ziemi).

Krajobraz – w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji z dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98), istnieje potrzeba ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Planując zadania Gmina Poniec weźmie pod uwagę konieczność ochrony i zachowania krajobrazu. Zadania zrealizowane zostaną jednak w sposób bezpieczny dla krajobrazu i umożliwiający zachowanie jego najcenniejszych elementów. Oddziaływania na krajobraz będą mieć miejsce w przypadku działań infrastrukturalnych. Większość z nich nie jest znacząca i ma charakter czasowy i odwracalny, gdyż wynika m.in. miejscami służącymi potrzebą placu budowy. Ponadto działania będą realizowane na obszarach głównie zurbanizowanych i przekształconych, nie wpływając negatywnie na istniejący krajobraz. Część zadań związanych z modernizacją przyczynia się do poprawy estetyki obiektów. Ewentualne zmiany lub ingerencje na nowych terenach będą analizowane pod kątem potrzeby ochrony krajobrazu i prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. Infrastruktura będzie integrowana z krajobrazem przez odpowiednią lokalizację i ukształtowanie np. trasy dróg, dobór materiałów, zastosowanie zieleni oraz odpowiednią estetykę obiektów.

Klimat – zjawiska pogodowe, spowodowane zmianami klimatu, tj. fale upałów, susze, powodzie, ekstremalne opady, fale chłodu niosą za sobą negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego. Realizacja działań zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji nie będzie wpływać negatywnie na mikroklimat gminy. Przedsięwzięcia nie mają negatywnego oddziaływania na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych i wilgotnościowych oraz nie przewidują pogłębienia się zmian klimatu wywołanych realizacją zadań. W procesie projektowania zaplanowanych interwencji uwzględnione zostanie budowanie infrastruktury dostosowanej do zmieniających się warunków klimatycznych. Istotne będzie jej wykonanie z odpowiednich materiałów odpornych na oddziaływanie chemiczne, termiczne i obciążenia statystyczne.

Zasoby naturalne – żadne z zaplanowanych działań nie wpływa na wskazany komponent, jednakże wszystkie zaplanowane działania mają na celu poprawę elementów środowiska na terenie gminy Poniec, także zasobów naturalnych.

Zabytki i dobra materialne⁷ – w ramach GPR zaplanowano działania skupiające się na renowacji zabytków, co wpływa w sposób długotrwale pozytywny na poprawę lub zachowanie ich w stanie nienaruszonym. Pozostałe działania będą realizowane w sposób, aby nie wpłynąć w sposób negatywny na dobra materialne i zabytki, dlatego też jeżeli istniałoby takie ryzyko, zostaną one zabezpieczone na czas prowadzonych prac.

7.4. Oddziaływania na etapie realizacji inwestycji – etap budowy

Etap realizacji prac budowlanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji może wiązać się z ich negatywnym, krótkotrwałym lub chwilowym oddziaływaniem na środowisko naturalne. Ze względu na charakter prac, uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy i krótkotrwały.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) oprócz projektów społecznych obejmuje również zadania infrastrukturalne. Budowa, modernizacja infrastruktury, obiektów, będzie miała pewien wpływ na środowisko, jednakże nie będzie to oddziaływanie znaczące i długotrwale, gdyż zadania te są zaplanowane w sposób minimalizujący negatywne skutki. W wielu przypadkach wpływy będą krótkotrwałe i lokalne, a zastosowanie odpowiednich środków ochronnych oraz dobrych praktyk budowlanych dodatkowo ograniczy ich zakres.

W dalszej części scharakteryzowano oddziaływania planowanych działań na etapie ich budowy w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska.

7.4.1. Zasoby naturalne

W trakcie realizacji zadań związanych z budową i modernizacją infrastruktury w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji, zasoby naturalne będą wykorzystywane głównie do pozyskania surowców, takich jak piasek, żwir, kamień, a także drewno czy woda. Bezpośrednie oddziaływanie w tym przypadku będzie miało miejsce przede wszystkim na etapie wydobywania i transportu surowców. Choć wpływ ten może być oceniony jako negatywny, jego intensywność będzie ograniczona czasowo, występując głównie podczas trwania prac budowlanych. Można uznać, że jest to krótkoterminowe oddziaływanie, które ustąpi po zakończeniu projektu.

⁷ Dobro materialne – jest tym wszystkim, co dany człowiek może gromadzić wokół siebie tworząc własne środowisko materialne.

Długoterminowo, po zakończeniu prac budowlanych, wpływ na zasoby naturalne zanika, a odpowiedzialne podejście do realizacji inwestycji infrastrukturalnych w ramach GPR może wręcz prowadzić do pozytywnych efektów.

7.4.2. Ludzie

Oddziaływanie prac budowlanych na ludzi, zwłaszcza mieszkańców obszarów objętych rewitalizacją, może być zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie. Na etapie budowy występują różne uciążliwości, takie jak hałas, pył oraz ograniczenia w ruchu drogowym, które mogą utrudniać codzienne życie lokalnej społeczności. Oddziaływanie to jest jednak krótkoterminowe i ograniczone czasowo do okresu trwania prac budowlanych, a po ich zakończeniu sytuacja wraca do normy.

W dłuższej perspektywie, poprawa infrastruktury, przynosi wymierne korzyści mieszkańcom. Długoterminowe, pośrednie oddziaływanie realizowanych inwestycji będzie pozytywne, ponieważ poprawa infrastruktury publicznej i warunków życia w gminie zwiększy komfort życia, bezpieczeństwo oraz dostępność do różnych usług. Prace budowlane mogą też przyczynić się do krótkoterminowego wzrostu zatrudnienia w regionie, co ma również pozytywny efekt na społeczność lokalną.

Podsumowując, wpływ prac budowlanych na ludzi jest chwilowy i negatywny jedynie w czasie realizacji inwestycji, natomiast długoterminowe oddziaływanie jest zdecydowanie pozytywne. Inwestycje w ramach GPR dążą do poprawy jakości życia, co przynosi korzyści społeczności zarówno pod względem materialnym, jak i społecznym.

7.4.3. Zwierzęta

Modernizacja infrastruktury może mieć bezpośredni wpływ na zwierzęta żyjące na terenach objętych inwestycjami. W czasie realizacji prac może dojść do zakłócenia lokalnych siedlisk, zwłaszcza w wyniku wycinki drzew, usuwania roślinności oraz zwiększenia hałasu i aktywności ludzkiej. Zwierzęta mogą być zmuszone do opuszczenia swoich naturalnych siedlisk, co stanowi krótkoterminowe, negatywne oddziaływanie.

Długoterminowo, po zakończeniu budowy, wpływ na zwierzęta może być neutralny, a w niektórych przypadkach pozytywny. Rewitalizacja terenów zielonych oraz tworzenie nowych obszarów zieleni mogą przyciągać zwierzęta, tworząc dla nich nowe siedliska. Zatem negatywne oddziaływanie ogranicza się głównie do fazy budowy i jest przejściowe.

Budynki, które poddane zostaną remontowi zostaną sprawdzone pod kątem możliwego potencjalnego występowania tam chronionych gatunków ptaków, w tym m.in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac zostanie dostosowany do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji.

Planowane działania są zgodne z zakazami wymienionymi w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, tj.

- umyślne zabijanie,
- umyślne okaleczanie lub chwytanie,
- umyślne niszczenia ich jaj lub form rozwojowych,
- transport,
- chów,
- zbieranie, pozyskiwanie, przetrzymywanie lub posiadanie okazów gatunków,
- niszczenie siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
- niszczenie, usuwanie lub uszkodzanie gniazd, mrowisk, nor, lęgówisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień,
- umyślne uniemożliwianie dostępu do schronień,
- zbywanie, oferowanie do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków,
- wwożenie z zagranicy lub wywożenie poza granicę państwa okazów gatunków,
- umyślne przemieszczanie z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca,
- umyślne wprowadzanie do środowiska przyrodniczego.

7.4.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Podczas etapu budowy, wody powierzchniowe i podziemne mogą być narażone na zanieczyszczenia, co stanowi bezpośrednie, negatywne oddziaływanie. Wycieki paliw, olejów czy chemikaliów z maszyn budowlanych, a także zwiększony spływ wód opadowych z terenu budowy mogą prowadzić do pogorszenia jakości wód. W tym kontekście wpływ ten będzie jednak krótkoterminowy, ograniczony do okresu prowadzenia prac, i może zostać zminimalizowany poprzez odpowiednie zarządzanie placem budowy i stosowanie technologii przyjaznych środowisku.

Pośrednio, inwestycje mogą wpłynąć na zmianę przepływu wód powierzchniowych oraz ich retencję, co w dłuższej perspektywie może prowadzić do trwałych zmian w ekosystemie wodnym. Jednakże dobrze zaplanowane projekty budowlane, uwzględniające ochronę wód i zastosowanie systemów odwodnieniowych, mogą przyczynić się do poprawy stanu hydrologicznego obszaru. Odpowiednie systemy kanalizacji i odwodnienia pozwolą na ograniczenie spływów powierzchniowych i ochronę przed erozją.

Długoterminowo, inwestycje związane z zarządzaniem wodą, takie jak poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej mają pozytywny wpływ na środowisko. Inwestycje te mogą poprawić jakość wód oraz zwiększyć ich retencję, co jest korzystne zarówno dla środowiska, jak i dla mieszkańców.

Ustalenia i działania planowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji nie spowodują nieosiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- RW60001014853 (Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu),
- RW60001014689 (Masłówka),
- RW600010146699 (Dąbroczna).

Żadne z planowanych działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji nie stwarzają ryzyka dla realizacji określonych celów środowiskowych. Przeciwnie, działania takie jak uporządkowanie terenów zielonych, poprawa infrastruktury czy inicjatywy edukacyjne wspierają ochronę i zrównoważone korzystanie z zasobów środowiskowych w gminie. Działania takie jak aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych, seniorów, dzieci i młodzieży, organizacja warsztatów, szkoleń, czy wydarzeń kulturalnych, nie wpływają bezpośrednio na parametry ekologiczne ani chemiczne JCWP. Planowane uporządkowanie terenów zieleni wokół stawów i parku dworskiego w Dzieżycynie oraz terenów wzdłuż ciek Dopływ z Ponieca w Wydawach uwzględni poprawę estetyki i funkcji ekologicznych tych obszarów. Prace te przyczyniają się do poprawy retencji wód, ograniczenia erozji gleby oraz zwiększenia bioróżnorodności. Działania te wspierają osiąganie dobrego potencjału ekologicznego. Planowane działania, takie jak rekonstrukcja historycznej studni, uporządkowanie alejek w parku, czy stworzenie bazy rekreacyjnej (np. park linowy, ścieżka edukacyjna), znacząco podniosą atrakcyjność tych miejsc. Wprowadzenie estetycznych i funkcjonalnych zmian sprawi, że tereny te będą bardziej przyjazne dla mieszkańców i turystów, zachęcając do spędzania czasu na świeżym powietrzu. Dzięki temu obszary te mogą stać się centrum lokalnej integracji społecznej, co wpisuje się w cele działalności Ponieckiego Stowarzyszenia Wędkarskiego „Perkoz”. Prace związane z konserwacją ciek wodnego, regulacją koryta, odbudową stawów oraz nasadzeniami roślinności mają kluczowe znaczenie dla funkcjonowania lokalnego ekosystemu. Te działania wspierają poprawę retencji wód, co jest szczególnie istotne w kontekście zmian klimatycznych i związanych z nimi ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak susze czy gwałtowne opady. Odtworzenie naturalnych funkcji hydrologicznych przyczyni się także do ograniczenia ryzyka powodziowego, co ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców. Umocnienie skarp i zabezpieczenie koryta ciek to działania, które znacząco ograniczą erozję gleby. Proces erozji jest jednym z głównych czynników degradacji terenów zielonych i wodnych. Odpowiednie zabezpieczenia pozwolą na utrzymanie stabilności podłoża, co jest kluczowe dla ochrony naturalnego krajobrazu oraz dla utrzymania zdrowych siedlisk przyrodniczych. Nasadzenia nowych roślin, uporządkowanie zieleni oraz odnowienie stawów to kroki, które bezpośrednio wpłyną na zwiększenie bioróżnorodności. Nowe siedliska przyciągną różnorodne gatunki roślin i zwierząt, co przyczyni się do wzbogacenia lokalnego ekosystemu.

Ponadto, ścieżki edukacyjne wprowadzające w tematykę ochrony przyrody i zrównoważonego rozwoju będą pełniły rolę edukacyjną, podnosząc świadomość ekologiczną mieszkańców i odwiedzających. Kompleksowe podejście do zarządzania tymi terenami wspiera osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego poprzez harmonijne połączenie działań technicznych, estetycznych i przyrodniczych. Dzięki realizacji tych planów tereny objęte projektem staną się wzorem zrównoważonego rozwoju, łącząc wartości historyczne, przyrodnicze i społeczne.

Modernizacje, renowacje budynków oraz przebudowy dróg gminnych są realizowane w ramach istniejących struktur i nie przewidują prac, które mogłyby wpłynąć na stan chemiczny czy ekologiczny pobliskich cieków. Prace mają charakter adaptacyjny i uwzględniają dbałość o lokalne środowisko. Działalność edukacyjna, kulturalna i społeczna promuje zrównoważony rozwój, bez negatywnego wpływu na cele środowiskowe. Działania w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej przyczyniają się do ochrony jakości wód, co sprzyja osiągnięciu celów środowiskowych.

Gmina Poniec należy do aglomeracji Poniec. W obszarze tym eksploatowane są dwa ujęcia wody, dla których zostały wyznaczone strefy ochronne obejmujące wyłącznie tereny ochrony bezpośredniej (decyzje wydane z Urzędu). Decyzje te dotyczą:

- ujęcia eksploatowanego przez Hutę Szkła „GLOSS” Glonek-Busz Sp.J, w Poniecu (dz. nr ewid. 801/1, obręb Poniec, gm Poniec),
- ujęcia eksploatowanego przez Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Poniecu z/s w Drzewcach (dz. nr ewid. 50201/2, obręb Drzewce, gm. Poniec).

W ramach ustalonych w decyzjach zakazów, nakazów i ograniczeń obowiązujących na terenach stref ochronnych obejmujących tereny ochrony bezpośredniej, należy:

- odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń do poboru wody,
- zagospodarować teren zielenią,
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- ograniczyć wyłączeni do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Dla ujęć tych nie ustanowiono strefy ochronnej, obejmującej teren ochrony pośredniej.

Działania realizowane w ramach programu rewitalizacji są zgodne z obowiązującymi decyzjami ustanawiającymi strefy ochronne obejmujące wyłącznie tereny ochrony bezpośredniej i przestrzegają obowiązujących na ich obszarze zakazów, nakazów

i ograniczeń. Żadne z planowanych działań, w tym prace porządkowe czy renowacyjne, nie obejmują terenów w bezpośredniej bliskości ujęć wody i nie zmieniają istniejących systemów odprowadzania wód opadowych. Rewitalizacja terenów zielonych, takich jak parki czy tereny wokół stawów, nie narusza przepisów dotyczących stref ochronnych ujęć wody. Działania te są realizowane poza granicami stref ochronnych. Żadne z planowanych inwestycji nie wprowadzają nowych urządzeń sanitarnych w strefach ochronnych, a obowiązujące standardy odprowadzania ścieków będą zachowane. Projekty rewitalizacyjne nie przewidują działalności na obszarze stref ochronnych ujęć wody, co eliminuje ryzyko zwiększenia ruchu osób na tych terenach.

7.4.5. Powietrze i klimat

Prace budowlane wiążą się z emisją zanieczyszczeń do powietrza, głównie pyłów oraz spalin z maszyn budowlanych, co stanowi bezpośrednie, krótkoterminowe i negatywne oddziaływanie na jakość powietrza. Zwiększony ruch pojazdów ciężarowych oraz prace ziemne mogą prowadzić do chwilowego pogorszenia jakości powietrza w okolicy. Jednakże wpływ ten będzie ograniczony do okresu budowy i nie będzie miał długotrwałego efektu.

Pośrednio, budowa może wpływać na klimat poprzez emisję gazów cieplarnianych wynikających z użycia paliw kopalnych podczas prac budowlanych. Wpływ ten jest jednak stosunkowo niewielki, biorąc pod uwagę krótki czas trwania inwestycji i możliwość stosowania bardziej ekologicznych technologii, takich jak maszyny o niskiej emisji spalin czy materiały budowlane o mniejszym śladzie węglowym.

Długoterminowo, zakończenie prac budowlanych może przynieść korzyści dla powietrza i klimatu, jeśli przewiduje się zazielenienie obszarów, co pomoże w pochłanianiu dwutlenku węgla i poprawie jakości powietrza. Inwestycje infrastrukturalne mogą również przyczynić się do poprawy efektywności energetycznej budynków, co ma pozytywny wpływ na klimat.

7.4.6. Powierzchnia ziemi i krajobraz

Prace budowlane mają bezpośredni wpływ na powierzchnię ziemi, zwłaszcza w przypadku robót ziemnych, takich jak wykopy, niwelacje czy wycinka roślinności. Powoduje to krótkoterminowe, negatywne oddziaływanie na strukturę gleby oraz lokalny krajobraz. Miejscowa degradacja terenu może być szczególnie widoczna w trakcie trwania prac, jednakże te zmiany są zazwyczaj odwracalne po zakończeniu budowy.

Pośrednio, modernizacja terenów może prowadzić do zmian w użytkowaniu ziemi, np. zamiany terenów zielonych na zabudowę. Mimo że może to mieć negatywne oddziaływanie na lokalny krajobraz, długoterminowo rewitalizacja terenów zdegradowanych, przemysłowych lub nieużytków przynosi poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej.

Długoterminowe oddziaływanie na krajobraz będzie zależało od jakości realizowanych projektów. Jeśli rewitalizacja jest zaplanowana w sposób zrównoważony, uwzględniający walory przyrodnicze i estetyczne, efekt będzie pozytywny. Wzrost zieleni, poprawa układu urbanistycznego i modernizacja przestrzeni publicznych przyniesie korzyści zarówno mieszkańcom, jak i środowisku.

7.4.7. Gospodarka odpadami

Podczas budowy generowane są znaczne ilości odpadów budowlanych, takich jak gruz, resztki materiałów czy opakowania po produktach. Jest to bezpośrednie, negatywne oddziaływanie na środowisko, które ma miejsce w trakcie realizacji inwestycji. Odpady te muszą być odpowiednio zarządzane, aby nie doszło do zanieczyszczenia gleby, wód czy powietrza.

Skumulowane oddziaływanie na gospodarkę odpadami może być zminimalizowane poprzez wprowadzenie zasad recyklingu materiałów budowlanych i ponowne wykorzystanie surowców. Dzięki takim działaniom, ilość odpadów trafiających na składowiska może zostać znacząco ograniczona, co zredukuje negatywny wpływ na środowisko.

Długoterminowo, po zakończeniu prac, gospodarka odpadami przestaje być problemem, o ile w trakcie realizacji inwestycji zadbano o odpowiednie procedury i techniki utylizacji. Rewitalizacja w ramach GPR może również przyczynić się do poprawy lokalnych systemów zarządzania odpadami poprzez modernizację infrastruktury służącej do ich segregacji i recyklingu.

7.4.8. Zabytki i dobra materialne

Modernizacja infrastruktury w ramach GPR nie będzie wpływać na zabytki i dobra materialne.

Pośrednio, może mieć pozytywny wpływ na ochronę zabytków, poprzez ich rewitalizację, konserwację i poprawę stanu technicznego. Wiele projektów rewitalizacyjnych w ramach GPR zakłada odnowę historycznych budynków, co przyczynia się do ochrony dziedzictwa kulturowego.

Długoterminowo, inwestycje infrastrukturalne mogą przynieść pozytywne efekty, pod warunkiem, że są realizowane z poszanowaniem wartości kulturowych i historycznych. Rewitalizacja przestrzeni, poprawa estetyki oraz funkcjonalności zabytkowych obiektów mogą znacząco podnieść wartość materialną i symboliczną tych miejsc, przynosząc korzyści zarówno mieszkańcom, jak i turystom.

7.5. Oddziaływania na obszary i obiekty chronione oraz różnorodność biologiczną

W niniejszym rozdziale dokonano analizy i oceny wrażliwości terenów chronionych oraz różnorodności biologicznej wskutek zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Wskazano celowość wprowadzanych działań oraz rodzaje ingerencji w środowisko, jakie mogą wystąpić podczas ich wdrażania.

Zaplanowane przedsięwzięcia realizowane będą na terenach zagospodarowanych przez człowieka oraz w istniejących obiektach. Nie planuje się realizacji prac budowlanych na obszarach, które podlegają rygorom ochrony, gdyż w większości będą one ograniczane wyłącznie do obszarów już zagospodarowanych. Ponadto zadania ograniczają się do niewielkich przestrzeni oraz poszczególnych obiektów i nie wpływają na ograniczenie różnorodności biologicznej.

Zgodnie z danymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie gminy znajduje się 9 pomników przyrody.

Zagrożeniem dla obszarów chronionych jest m.in. zanieczyszczenie wód, gleb i powietrza, zbyt intensywna turystyka, rozprzestrzenianie zabudowy i infrastruktury czy nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych. Ponadto zgodnie z zapisami art. 33, ust. 1 ustawy o ochronie przyrody na obszarach tych zabronione są działania wpływające negatywnie na obszary najcenniejsze przyrodniczo. Stąd wprowadzenie nowych inwestycji na tych obszarach jest ograniczone.

Zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji inwestycje są na etapie ogólnych zagrożeń wstępnych. Nie przewiduje się na tym etapie możliwości występowania zagrożeń dla gatunków chronionych, w tym ich korytarzy migracji i cennych siedlisk. Planowane do realizacji działania nie będą wywierały wpływu na powyższe obszary. W przypadku przystąpienia do prac w zakresie planowania i tworzenia dokumentacji dla inwestycji na obszarach chronionych poprzedzone zostaną inwentaryzacją przyrodniczą, oceną możliwości występowania zagrożonych gatunków chronionych, w tym ich korytarzy migracji lub cennych siedlisk oraz analizą rozwiązań alternatywnych tj. np. zmiany lokalizacji.

W związku z tym, że formami ochrony przyrody na terenie gminy Poniec są pomniki przyrody, realizacja zadań zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji nie będzie miała na nie wpływu. Działania związane z wdrażaniem programu ograniczają się do terenów już zagospodarowanych oraz obiektów istniejących, co wyklucza ingerencję w obszary podlegające ochronie. Aby zapobiec jakiegokolwiek niezamierzonej ingerencji z pomniki przyrody, zostaną podjęte następujące działania: wstępna analiza lokalizacji, wyznaczenie stref ochronnych, nadzór przyrodniczy, minimalizacja wpływu przez użycie technologii oraz metody pracy, które zmniejszają oddziaływania na środowisko.

Podsumowując, wszystkie przedsięwzięcia, które będą realizowane w gminie Poniec, są nie tylko zgodne z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska, ale również szczegółowo

zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja w minimalnym stopniu ingerowała w tereny chronione.

7.5.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną oraz stan flory i fauny

Realizacja większości zadań będzie miała pośredni, długoterminowy i neutralny bądź pozytywny wpływ na różnorodność występujących na tym terenie organizmów żywych.

W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac dokonać obserwacji lokalizacji inwestycji pod kątem występowania gatunków chronionych. Dla złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym. W miarę posiadanych możliwości powinno się umożliwić ptakom gniazdowanie np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd.

W przypadku, gdy planowane czynności wiążą się z naruszeniem zakazów określonych w art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) przed ich wykonaniem należy uzyskać stosowne zezwolenie wydawane przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

W trakcie trwania realizacji inwestycji (na etapie budowy) potencjalne zagrożenie dla różnorodności biologicznej regionu może być związane z zajęciem terenu pod inwestycję, przemieszczaniem dużej ilości mas ziemi, składowaniem materiałów budowlanych, budową dróg dojazdowych, jak również rozjeżdżaniem terenu przez pracujący ciężki sprzęt. Prace budowlane, w połączeniu z regulacją stosunków wodnych, zwłaszcza odwodnienie terenu, mogą mieć znaczenie dla stopnia odwodnienia siedlisk przyrodniczych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji. Ewentualne zanieczyszczenie terenu substancjami chemicznymi może prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub w skrajnych przypadkach ich zniszczenia. Zagrożenie to może mieć miejsce w przypadku awarii sprzętu technicznego używanego w trakcie prac budowlanych i wydostania się do środowiska substancji chemicznych (w tym ropopochodnych). Przewidywane drgania podłoża oraz hałas na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, przypadkowe niszczenie środowiska bytowania zwierząt oraz roślin mogą zaburzyć migracje gatunków zamieszkujących dany obszar albo doprowadzić do wycofania się osobników danego gatunku z dotychczas zajmowanego terenu. Należy również dołożyć wszelkiej staranności, aby w trakcie prac budowlanych nie wystąpiły przypadkowe incydenty zabijania zwierząt żyjących na danym terenie, co zapobiegnie niekontrolowanemu zmniejszaniu ich populacji.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na znajdujące się na terenie gminy gatunki zwierząt, roślin, grzybów, w tym te objęte

szczególną ochroną. Efekt zaplanowanych działań będzie miał pośredni, długoterminowy i pozytywny wpływ na ochronę różnorodności biologicznej.

Podczas projektowania zadań infrastrukturalnych wybór rozwiązań będzie uwzględniał kwestię minimalizowania ewentualnej wycinki drzew i krzewów. W przypadku braku rozwiązań alternatywnych, drzewa, kolidujących z projektowanym przedsięwzięciem będą poddawane oględzinom w zakresie występowania ewentualnych gniazd ptaków oraz zostaną usunięte poza okresem lęgowym. Zakłada się również prowadzenie prac budowlanych w jak najkrótszym czasie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska. Istniejące i pozostawione drzewa będą zabezpieczane przed uszkodzeniem, a prace ziemne będą prowadzone w sposób niepowodujący uszkodzenia bryły korzeniowej. Ponadto zaplecza budów będą lokalizowane jak najdalej od stanowisk roślin o dużych walorach przyrodniczych. Nie zostanie dopuszczone do sytuacji, w której wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją dojdzie do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Drzewa zostaną zabezpieczone przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie, np. z wapnem i cementem. Zastosowane zostaną rozwiązania zapewniające ochronę drzew i gleb, tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowej strefy ochrony drzew (SOD) – wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni. W przypadku pozostawienia otwartej ściany w SOD, na czas robót budowlanych, zamontowany zostanie ekran korzeniowy w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Przestrzegany będzie art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. uwzględnienie ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Teren będzie oszczędnie wykorzystywany w trakcie przygotowanie i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłączenia takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

Wszelkie prace poprzedzone będą inwentaryzacją drzew również pod kątem obecności chronionych gatunków roślin i grzybów (m. in. mchów i porostów), wskazanych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. W celu wyeliminowania negatywnego oddziaływania, w przypadku stwierdzenia obecności chronionych gatunków grzybów lub roślin, prace zostaną rozpoczęte po uzyskaniu stosownego zezwolenia na odstąpienie od zakazów obowiązujących

w stosunku do danych gatunków na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Ponadto w przypadku realizacji nowych nasadzeń zieleni planuje się głównie nasadzenia rodzime. Przy realizacji tego zakresu zadań Wnioskodawca weźmie po uwadze, że każdy że każdy gatunek obcy może w przyszłości stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności; w odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion pensylwański, dąb czerwony, a regionalnie i lokalnie także bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski.

W związku z planowanymi pracami związanymi z terenami zieleni miejskiej oraz cieku Dopływ z Ponieca, istnieje prawdopodobieństwo występowania na przedmiotowym obszarze gatunków ptaków, gadów oraz płazów objętych ochroną. Realizacja prac będzie odbywać się poza okresami lęgowymi oraz rozrodczymi, co zapobiegnie zakłóceniu cyklu życia tych gatunków. Ponadto wszelkie prace związane z usuwaniem zieleni, jeżeli będą konieczne, zostaną poprzedzone szczegółową inwentaryzacją pod kątem obecności gatunków chronionych. Ewentualne działania będą przeprowadzane w sposób minimalizujący ingerencję w ich siedliska, z zachowaniem wymaganych przepisów ochrony przyrody. Dodatkowo, zaplanowano działania kompensacyjne, takie jak tworzenie nowych siedlisk poprzez nasadzenia rodzimych gatunków roślin oraz instalację budek lęgowych dla ptaków, co w dłuższej perspektywie przyczyni się do poprawy warunków bytowania gatunków chronionych. W efekcie, prace związane z realizacją projektu nie będą miały znaczącego, negatywnego wpływu na populacje ptaków, gadów i płazów zamieszkujących ten obszar.

7.5.2. Oddziaływanie na obszary i obiekty chronione

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na znajdujące się na terenie gminy pomniki przyrody. Realizacja zadań zawartych w dokumencie nie naruszy ustaleń obowiązujących planów zadań ochronnych obszarów chronionych, nie będzie naruszać zakazów. Gminny Program Rewitalizacji uwzględnia cele ochrony środowiska, w tym cele ochrony obszarów chronionych znajdujących się na obszarze gminy.

W związku z dużym poziomem ogólności zapisów wyznaczającym przede wszystkim główne cele i kierunki, trudno jest określić ryzyko pojawienia się oddziaływań na obszary chronione. Dzięki pełnej informacji o rozmieszczeniu obszarów chronionych możliwe jest uniknięcie konfliktów na etapie opracowywania szczegółowej lokalizacji poszczególnych inwestycji. W związku z tym zakłada się, że zaplanowane działania nie będą negatywnie wpływać na te obszary oraz nie wpłyną na ich integralność, naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie siedlisk przyrodniczych.

Planowane zadania prowadzone będą w taki sposób, aby nie naruszać integralności, drożności, korytarzy ekologicznych oraz nie będą powodowały fragmentyzacji tych połączeń między obszarami chronionymi, będącymi szlakami migracji zwierząt i roślin. Wszelkie inwestycje na terenach związanych z kompleksami leśnymi, dolinami rzek, czyli siedliskami fauny i flory, powinny być każdorazowo przeanalizowane.

Na terenie gminy Poniec znajduje się 9 pomników przyrody.

Zgodnie z art. 45 w stosunku do pomników przyrody, stanowiska dokumentacyjnego i użytku ekologicznego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwszstormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- uszkodzania i zanieczyszczenia gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, lęgówisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- zbioru, niszczeni, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych.

Realizacja zadań przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tych obszarach zakazy oraz cele ochrony. Wobec powyższego nie stwierdza się aby przewidziane do realizacji przedsięwzięcia znacząco oddziaływały na obszary chronione.

Inwestycje zostaną zaplanowane ze szczególnym uwzględnieniem i troską o występujące wartościowe obiekty i tereny. W przypadku zaistnienia takiej konieczności podjęte zostaną działania mające na celu kompensację powstałych szkód poprzez podejmowanie równoważących je działań, prowadzące do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym

terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia oraz do zachowania walorów krajobrazowych (np. sadzenie drzew, objęcie opieką stanowisk zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, budowa schronień dla ptaków).

Wszelkie prace budowlano-modernizacyjne nie mogą oddziaływać na obiekty chronione w sąsiedztwie bez przeprowadzenia uprzednich postępowań i uzyskania odpowiedniej zgody na takie przedsięwzięcia.

Wszystkie zadania z założenia mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy. W związku z tym realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji nie będzie prowadzić do pogorszenia stanu poszczególnych komponentów środowiska ani wpływać negatywnie na wyznaczone formy ochrony przyrody oraz krajobrazy priorytetowe. Na terenach chronionych wszelkie działania podporządkowane są ochronie przyrody więc bez uprzednich zgód i wymogów, zaplanowane inwestycje nie mogą zostać realizowane. Pozytywny wpływ na obszary chronione i ich integralność będą mieć nasadzenia zieleni. Wpłynie to na wzmocnienie różnorodności biologicznej.

W przypadku niebezpieczeństwa nieodwracalnego zniszczenia cennych elementów przyrody, zgodnie z prawem ochrony środowiska, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy do nich m.in. odtwarzanie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, ich wzmacnianie i przywracanie ciągłości ekologicznej korytarzy ekologicznych (alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt).

Realizacja GPR nie przewiduje z reguły wystąpienia oddziaływań środowiskowych, które wymagają przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej dotyczących siedlisk zwierząt oraz roślin. Jednakże, gdyby taka sytuacja miała miejsce, podjęte zostaną powyższe działania kompensacyjne.

Ewentualne negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, odpowiedni dobór rozwiązań technicznych i technologicznych. Przed przystąpieniem do działań infrastrukturalnych opracowany zostanie projekt uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jak i w fazie eksploatacji inwestycji. Będzie miało to wpływ na ograniczenie wystąpienia ewentualnych niespodziewanych sytuacji.

Do ogólnych działań ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko należą m.in. zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych, stosowanie odpowiednich materiałów i technologii wykonywania prac, dostosowanie terminów prac do okresów lęgowych itp.

W przypadku planowania inwestycji na obszarze, gdzie znajdują się obiekty chronione lub zabytkowe uwzględnione zostało ewentualne ryzyko ich oddziaływania. Jednakże ich realizacja poprzedzona będzie uzyskaniem stosownych pozwoleń i decyzji środowiskowych, co ma na celu zminimalizowanie wystąpienia negatywnych skutków.

W związku z brakiem danych i projektów technicznych dla poszczególnych zadań obecnie trudno jest określić szczegółowo poszczególne rodzaje oddziaływania inwestycji. Teoretycznie do głównych problemów, które mogą wystąpić, należy: emisja zanieczyszczeń i hałasu związanego z pracami budowlanymi oraz funkcjonowaniem ciągów komunikacyjnych, a także ewentualna możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.

Negatywne oddziaływanie danej inwestycji zależy w największym stopniu od jej projektu oraz zastosowanych środków łagodzących. W związku z tym, przed realizacją budowy infrastruktury dokonana zostanie analiza wpływu na środowisko wyboru danego wariantu przedsięwzięcia na podstawie dokumentacji technicznej oraz pozwoleń. Zidentyfikowane oddziaływania negatywne są możliwe do zminimalizowania na etapie przygotowania i realizacji inwestycji. Największą wagę przy projektowaniu inwestycji należy przyłożyć do minimalizacji ryzyka wystąpienia oddziaływania na obszary chronione. Na terenie gminy Poniec brak jest obszarowych form ochrony przyrody.

Podstawowe działania minimalizujące negatywny wpływ inwestycji na obszary siedlisk, to:

- minimalizacja zajętości terenu, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w siedliska przyrodnicze,
- nieniszczenie płatów siedlisk,
- unikanie fragmentacji siedlisk,
- odpowiednia organizacja prac budowlanych,
- oznaczenie w terenie w sposób widoczny, przylegających do obszaru przeznaczonego pod plac budowy, granic siedlisk przyrodniczych,
- ograniczenie do minimum usuwania krzewów i drzew oraz zabezpieczenie przed uszkodzeniami pozostałej roślinności znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca robót,
- zapewnienie nadzoru przyrodniczego.

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, w tym stanu środowiska na terenie gminy, dlatego nie będą prowadzić do pogorszenia elementów środowiska oraz wpływać negatywnie na obszary wyznaczone w ustawie o ochronie przyrody.

Reasumując, zaplanowane działania będą zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i ich celem jest poprawa oraz utrzymanie dobrego stanu środowiska. Gminny Program Rewitalizacji

zapewnia całkowitą ochronę cennym przyrodniczo i historycznie elementom zasobów Gminy i nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające walorom znajdującym się na jej terenie.

7.6. Relacje między oddziaływaniami

W poniższej tabeli przedstawiono relacje pomiędzy potencjalnymi oddziaływaniami przedsięwzięć ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 na poszczególne elementy środowiska oraz oddziaływaniami pośrednimi mogącymi mieć miejsce w związku z jego wdrożeniem i realizacją poszczególnych działań.

Tabela 11. Relacje pomiędzy zidentyfikowanymi oddziaływaniami

Elementy środowiska i oddziaływania bezpośrednie	Wzajemne powiązania oddziaływań i oddziaływania pośrednie
Powietrze i klimat	
— Emisja spalin, — Zapylenie, — Imisja zanieczyszczeń. — Hałas i wibracje.	— Spaliny i pyły samochodowe zanieczyszczają powierzchnię ziemi, gleby i wody powierzchniowe, — Hałas i wibracje wpływają na zdrowie człowieka i zwierzęta, — Zmiany pokrycia powierzchni ziemi wpływają na mikroklimat.
Powierzchnia ziemi	
— Zmiany pokrycia powierzchni terenu oraz struktury gruntu, składu biologicznego i chemicznego.	— Zmiana pokrycia powierzchni terenu wpływa na zmianę mikroklimatu, — Zwiększenie powierzchni nawierzchni nieprzepuszczalnych, czyli pogorszenie się własności retencyjnych i filtracyjnych, wpływa to na wody gruntowe i ujęcia wody oraz na mikroklimat, — Zanieczyszczenia opadające na powierzchnię dróg spływają wraz z wodami opadowymi do gleby i wód gruntowych.
Wody powierzchniowe i podziemne	
— Zanieczyszczenia wód, — Obniżenie poziomu wód gruntowych, — Zmiana stosunków wodnych.	— Zanieczyszczenia wód, — Obniżenie poziomu wód gruntowych, — Zmiana stosunków wodnych.
Flora i fauna	
— Zmiany przestrzeni życiowej i ekosystemów, — Zagrożenie dla niektórych gatunków, — Zmniejszenie różnorodności biologicznej.	— Zmiany przestrzeni życiowej i ekosystemów, — Zagrożenie dla niektórych gatunków, — Zmniejszenie różnorodności biologicznej.

Źródło: Opracowanie własne

Środki minimalizujące zidentyfikowane oddziaływania:

Skala oddziaływań założeń Gminnego Programu Rewitalizacji jest niewielka. Działania ograniczają się do terenów w większości już zurbanizowanych i wpływają na:

- poprawę jakości powietrza atmosferycznego poprzez przebudowę dróg po tzw. „istniejącym śladzie”,
- ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych poprzez przebudowę dróg,
- poprawę jakości zaopatrzenia w infrastrukturę kanalizacyjną i ochronę jakości wód poprzez poprawę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- zachowanie walorów i zasobów naturalnych poprzez rozwój terenów zieleni,
- poprawę bezpieczeństwa i jakości życia poprzez m.in. przebudowę dróg, budowę oświetlenia ulicznego,
- ochronę obiektów zabytkowych i dziedzictwa kulturowego poprzez renowację obiektów zabytkowych.

7.7. Oddziaływania wtórne i skumulowane

Oddziaływania skumulowane mogą wystąpić w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. Jest to kwestia uzależniona od harmonogramu prowadzonych robót i na obecnym etapie trudna do zidentyfikowania.

Aby uniknąć uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi, należy dokładnie ustalić harmonogram prac oraz na bieżąco informować z określonym wyprzedzeniem zainteresowane strony (tj. mieszkańców, administratorów sieci infrastrukturalnych) o zamiarze prowadzenia prac budowlanych.

Korzystne dla środowiska naturalnego oraz zdrowia i jakości życia mieszkańców jest także łączenie realizacji poszczególnych prac w obrębie tych samych obiektów przez różnych administratorów, w tym samym czasie – np. podczas modernizacji nawierzchni odcinka drogi można wykonać wszystkie planowane prace na sieciach infrastruktury, zlokalizowanych w pasie drogowym.

Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie w tym samym czasie.

7.8. Decyzje środowiskowe dla poszczególnych inwestycji

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jest dokumentem określającym nałożone warunki na realizację przedsięwzięcia gwarantujące bezpieczeństwo szeroko rozumianemu środowisku. Zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) musi zostać wydana przed uzyskaniem m.in. następujących decyzji administracyjnych:

- decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego oraz decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych,
- decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę obiektów jądrowych,
- decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, koncesji na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, koncesji na podziemne składowanie odpadów oraz koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla,
- decyzji określającej szczegółowe warunki wydobywania kopaliny,
- pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych,
- decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów,
- decyzji o zmianie lasu na użytek rolny,
- decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej,
- decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej.

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje także przed dokonaniem zgłoszenia budowy lub wykonania robót budowlanych oraz zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części.

W dniu 10 września 2019 r. zostało wydane rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 ze zm.). Rozporządzenie to określa rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko.

Na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, organ wydający decyzję środowiskową stwierdza o konieczności lub nieprzeprowadzenia pełnej procedury środowiskowej, czyli o konieczności sporządzenia raportu o oddziaływania na środowisko. Zakres raportu określa art. 66 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). Raport stanowi jeden z kluczowych elementów oceny oddziaływania na środowisko, który w przypadku przeprowadzania tej procedury powinien zostać dołączony do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Zadaniem raportu jest określenie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska oraz ludzi przy uwzględnieniu przyjętych przez inwestora rozwiązań lokalizacyjnych, projektowych, technologicznych, technicznych i organizacyjnych.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Działania łagodzące to środki zmierzające do zmniejszenia lub nawet eliminacji negatywnego oddziaływania na elementy środowiska społecznego lub przyrodniczego.

Zadania polegające m.in. na ograniczeniu emisji zanieczyszczeń, ograniczeniu natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych i poprawie bezpieczeństwa, rozbudowie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, poprawie stanu budynków, będą realizowane na podstawie obowiązujących przepisów, po uprzedniej analizie ich wpływu na przyrodę w tym gatunki chronione oraz zakazy dotyczące ochrony przyrody i zabytków.

W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne proponuje się podjęcie szeregu działań łagodzących, które opisano w poniższej tabeli.

Tabela 12. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenia
Powietrze i klimat	Wpływ przedsięwzięć na jakość powietrza, związany z etapem realizacji inwestycji (pracami budowlanymi) można ograniczyć przez zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: — systematyczne sprzątanie placów budowy, — zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), — ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym, — uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody (niesypanie na nadkola i inne części pojazdu), — przykrywanie plandekami skrzyń ładunkowych samochodów transportujących materiały sypkie (dotyczy też ziemi z wykopów), — ograniczenie prędkości jazdy pojazdów samochodowych w rejonie budowy. Ważną kwestią, mającą wpływ na poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza, jest również dobra organizacja dojazdów do placu budowy oraz utrzymanie płynności ruchu. Właściwe rozwiązania w tym zakresie pozwolą na znaczne zmniejszenie emisji ze środków transportu. Ponadto należy monitorować właściwe wykorzystanie maszyn i urządzeń pracujących na budowie.
Klimat akustyczny	W celu zmniejszenia emisji hałasu związanego z pracami budowlanymi, powinny one być wykonywane wyłącznie w porze dziennej, a czas pracy maszyn budowlanych na biegu jałowym należy ograniczyć do minimum. Maszyny budowlane powinny być w dobrym stanie technicznym oraz posiadać sprawne tłumiki akustyczne. Należy przeanalizować i zastosować odpowiednią lokalizację, w tym zapewnić maksymalne odsunięcie od obszarów chronionych, np. siedlisk zwierząt, osiedli mieszkaniowych. Na obszarach zagrożonych hałasem należy zastosować infrastrukturę przeciwhałasową: poprawa nawierzchni dróg, budowa ekranów akustycznych.

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenia
Wody	Aby zapobiec przedostawaniu się nieoczyszczonych ścieków do wód, zaleca się stosowanie instalacji pozwalających na odprowadzanie ścieków z jezdni oraz ich oczyszczanie. Powstające ścieki, przed wprowadzeniem do środowiska należy oczyszczać do wymaganych prawem parametrów. Należy badać jakość wód przepływających przez separatory w celu sprawdzenia ich sprawności. Należy prowadzić badania jakości zrzucanych wód opadowych w oparciu o obowiązujące warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Należy kontrolować szczelność zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych, aby nie dopuścić skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi. Należy zapewnić dostęp do przenośnych toalet pracownikom budowy oraz regularnie opróżniać toalety z wykorzystaniem samochodów serwisowo-asenizacyjnych wyposażonych w odpowiednie akcesoria. Magazynowane na placach budowy substancje, materiały oraz odpady należy zabezpieczyć przed możliwością kontaktu z wodami opadowymi, tak aby nie dopuścić do skażenia środowiska gruntowo-wodnego w wyniku wymywania z nich substancji toksycznych.
Gleby	Należy kontrolować szczelność zbiorników paliw płynnych, aby nie dopuścić do skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi. Magazynowane substancje, materiały oraz odpady należy zabezpieczyć przed możliwością kontaktu z wodami opadowymi, tak aby nie dopuścić do skażenia gruntu w wyniku wymywania z nich substancji toksycznych. Po zakończeniu realizacji inwestycji należy usunąć wszystkie tymczasowe instalacje i urządzenia oraz wykonać niezbędne niwelacje powierzchni terenu. W miarę możliwości technicznych parkingi dla sprzętu budowlanego powinny być utwardzone i odwadniane. Umowy z wykonawcami prac budowlanych powinny zawierać klauzule o odpowiedzialności ekologicznej – należy stosować zasadę „zanieczyszczający płaci”. Zabiegi solenia dróg i chodników zimą powinny zostać ograniczone do niezbędnego minimum. Przed rozpoczęciem prac ziemnych warstwa wierzchnia gleby (humus) powinna być zebrana, a po zakończeniu prac – rozdeponowana na powierzchni terenu. W związku z zaplanowanymi działaniami z zakresu rozbudowy i modernizacji systemu dróg, rozbudowy infrastruktury wodno – kanalizacyjnej oraz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, podczas ich realizacji przestrzegane będą zapisy art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Prace ziemne i inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu przeprowadzane będą w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed: — uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych materiałów z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, — fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygrodzenie terenu ich występowania, — przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, — mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony, bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, — zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, — mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych.

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenia
Rośliny	W czasie wykonywania prac budowlanych w sąsiedztwie systemów korzeniowych należy przeprowadzać wykopy ręcznie. W przypadku konieczności odsłonięcia korzeni należy je zabezpieczyć. Należy unikać usuwania korzeni strukturalnych, zabezpieczyć środkami grzybobójczymi rany po odciętych korzeniach. Pnie drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego należy zabezpieczyć np. stosując odpowiednie włókniny i obudowy drewniane. Podczas realizacji zadań infrastrukturalnych przestrzegane będą zapisy art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Prace wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa, lub w obrębie korzeni, lub pędów krzewu przeprowadzane będą w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed: — uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych materiałów z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, — fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygrodzenie terenu ich występowania, — przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, — mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony, bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, — zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, — mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych.
Zwierzęta	W celu minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na faunę planowane prace budowlane powinny zostać przeprowadzone w możliwie najkrótszym czasie, poza okresem lęgowym ptaków. Prace należy prowadzić również poza okresem migracyjnym płazów.
Ludzie	Należy czytelnie oznakować obszary, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac. W celu zachowania bezpieczeństwa na terenie budowy zaleca się stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP. W czasie trwania prac budowlanych należy zmniejszyć czas pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum, aby ograniczyć emisję spalin oraz hałasu.
Krajobraz, zabytki i dobra materialne	Wszystkie inwestycje powinny być zaplanowane tak, aby nie niszczyły walorów estetycznych krajobrazu. W przypadku natrafienia na przedmioty o charakterze zabytkowym należy zabezpieczyć teren znaleziska i powiadomić o tym fakcie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Źródło: Opracowanie własne

Działania kompensacyjne to działania najczęściej niezależne od przedsięwzięcia inwestycyjnego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko, jakie jest spowodowane realizacją tego przedsięwzięcia.

Zgodnie z art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska, kompensacja przyrodnicza może być realizowana tylko wówczas, gdy „ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa”.

Wpływ na środowisko zadań przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec będzie stosunkowo niewielki i w przypadku większości

inwestycji będzie ograniczał się do etapu realizacji przedsięwzięcia (etapu budowy). Ponadto większość z zaproponowanych działań bazuje na tzw. „istniejącym śladzie” tzn. zakłada modernizację, przebudowę już istniejących obiektów, nie ingerując w nowe, cenne przyrodniczo obszary. W związku z tym, nie przewiduje się konieczności przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej. Jednak w przypadku zaistnienia takiej konieczności należy podjąć szereg działań, prowadzących do przywrócenia równowagi w przyrodzie na danym terenie, naprawy szkód dokonanych w środowisku oraz odtworzenia walorów krajobrazowych. Działania te często przyjmują formę robót budowlanych i ziemnych tj.:

- rekultywacja gleb,
- rekultywacja wód, w tym odnowa obiegu wody,
- renaturyzacja terenu (odtworzenie naturalnych warunków siedliskowych, urozmaicanie siedlisk),
- introdukcja gatunków np. ichtiofauny,
- zalesianie i nasadzenia roślinności (odtworzenie terenów zielonych),
- tworzenie sieci zadrzewień śródpolnych, ochrona istniejących kompleksów leśnych oraz tworzenie nowych obszarów ochronnych, co umożliwi migrację fauny i flory poprzez zmniejszenie fragmentacji środowiska.

9. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji

Większość proponowanych do realizacji działań charakteryzuje się pozytywnym wpływem na środowisko przyrodnicze oraz bazuje na tzw. „istniejącym śladzie” i nie wykracza na nowe obszary. W takim przypadku proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji działań, ponieważ skutki środowiskowe podejmowanych zadań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub też od występowania w otoczeniu wdrażania przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych. Trafne wskazanie rozwiązań alternatywnych jest niemożliwe również w przypadku braku dokumentacji technicznej dla poszczególnych inwestycji.

Przeprowadzając analizę wariantów poszczególnych przedsięwzięć, można porównywać ze sobą następujące elementy inwestycyjne:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

10. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustaleniami Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz.U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110), oddziaływanie transgraniczne definiowane jest jako „jakiegokolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony; przy czym „oddziaływanie” oznacza jakiegokolwiek skutek planowanej działalności dla środowiska z uwzględnieniem: zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, flory, fauny, gleby, powietrza, wody, klimatu, krajobrazu i pomników historii lub innych budowli albo wzajemnych oddziaływań między tymi czynnikami; obejmuje ono również skutki dla dziedzictwa kultury lub dla warunków społeczno-gospodarczych spowodowane zmianami tych czynników”.

Wobec powyższego, ze względu na lokalny charakter działań oraz zasięg przestrzenny obszaru objętego Gminnym Programem Rewitalizacji (w tym wielkość oddziaływania zaplanowanych przedsięwzięć), skutki realizacji jej założeń nie będą miały znaczenia transgranicznego.

11. Napotkane trudności i luki w wiedzy

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. W przeciwieństwie do ocen oddziaływania konkretnych planowanych przedsięwzięć nie ma możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych.

Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Programu. W związku z tym, możliwe jest zastosowanie jedynie metody opisowej (jakościowej). Nie ma zaś możliwości odniesienia się do konkretnych parametrów dotyczących poszczególnych planowanych inwestycji, co tworzy realną barierę zastosowania bardziej precyzyjnej metodyki (ilościowej), jednorodnej dla wszystkich planowanych w Programie działań. Dane techniczne prezentują bowiem bardzo zróżnicowany poziom szczegółowości – od projektów technicznych po koncepcje.

Z uwagi na skomplikowany i długotrwały proces inwestycyjny nie jest możliwe także dokładne określenie czasu rozpoczęcia i zakończenia prac budowlanych przy wdrażaniu poszczególnych przedsięwzięć, co również uniemożliwia oszacowanie oddziaływań skumulowanych i zastosowania modeli do obliczenia oddziaływań w sytuacji najbardziej

niekorzystnej. Obecnie nie stwierdza się, aby zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia miały znacząco wpływać na środowisko na terenie gminy.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego Gminnego Programu Rewitalizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania – monitoring

Zakłada się, że Prognoza powinna obejmować obszar jednostki samorządu terytorialnego, wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zgodnie z wymogami obowiązujących dyrektyw proponuje się prowadzenie monitoringu efektów realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie opisanym poniżej. Celem monitoringu jest opisanie zmian stanu środowiska w wyniku realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji sprawdzenie czy założone środki łagodzące przyniosą zakładany efekt.

Celem monitoringu środowiskowego jest ocena czy stan środowiska ulega polepszeniu, czy pogorszeniu – poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Monitoring jest również podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej.

Kontrola i monitoring realizacji celów strategicznych powinien obejmować określenie stopnia wykonania poszczególnych działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

W realizacji poszczególnych działań wynikających z Prognozy udział będą brać podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu zadaniami, podmioty realizujące te zadania, kontrolujące przebieg tych realizacji i jego efekty oraz społeczność gminy jako główny podmiot odbierający wyniki i odczuwający skutki podejmowanych działań.

Monitoringiem i oceną stanu środowiska zajmuje się Generalny Inspektor Ochrony Środowiska. W ramach monitoringu instytucja zajmuje się monitoringiem następujących komponentów środowiska: powietrze, wody powierzchniowe, wody podziemne, hałas oraz pola elektromagnetyczne.

W latach 2024-2030 na bieżąco będzie monitorowany podstęp w zakresie wdrażania zdefiniowanych w Programie działań, a po 2030 roku nastąpi ostateczna ocena rozbieżności między celami zdefiniowanymi w GPR i analiza przyczyn tych rozbieżności. Wyniki oceny będą stanowiły wykładnię dla kolejnego Programu, w którym zostaną zdefiniowane nowe cele.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które powinny zostać zweryfikowane w trakcie oceny stopnia realizacji zaplanowanych zadań.

Tabela 13. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Wskaźniki
Liczba przeprowadzonych działań aktywizujących i integracyjnych [szt.]
Liczba osób biorących udział w projektach aktywizujących i integrujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznych [osoba]
Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoba]
Liczba przeprowadzonych działań aktywizujących i integrujących dzieci i młodzież [szt.]
Liczba osób biorących udział w zorganizowanych działaniach [szt.]
Liczba zorganizowanych przedsięwzięć wspierających politykę senioralną [szt.]
Liczba przeprowadzonych spotkań w zakresie doradztwa zawodowego [szt.]
Liczba osób biorących udział w spotkaniach [osoba]
Liczba warsztatów przeprowadzonych w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych [szt.]
Liczba osób biorących udział w zorganizowanych warsztatach [osoba]
Powierzchnia uporządkowanych terenów [ha]
Liczba nowych nasadzeń drzew i krzewów [szt.]
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]
Liczba odrestaurowanych budynków zabytkowych [szt.]
Liczba odwiedzających zabytki po zakończeniu renowacji [osoba]
Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.]
Liczba widzów korzystających z nowoczesnego kina [osoba]
Liczba nowych wydarzeń i projekcji filmowych [szt.]
Powierzchnia użytkowa przystosowana do funkcji remizy [ha]
Liczba szkoleń i ćwiczeń przeprowadzonych w nowej remizie [szt.]
Długość przebudowanych dróg [km]
Liczba uporządkowanych cmentarzy [szt.]
Liczba zorganizowanych wydarzeń [szt.]
Liczba osób biorących udział w wydarzeniu [osoba]
Powierzchnia pomieszczeń umożliwiających prowadzenie działalności rewitalizacyjnej [m ²]
Liczba pomieszczeń umożliwiających prowadzenie działalności rewitalizacyjnej [szt.]
Liczba złożonych wniosków z Programu Czyste Powietrze [szt.]
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]
Liczba przyłączy kanalizacyjnych [szt.]
Liczba przyłączy wodociągowych [szt.]

Źródło: Opracowanie własne

Poza głównymi miernikami przy ocenie skuteczności realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji powinny być również brane pod uwagę wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki reakcji państwa i społeczeństwa.

Wskaźniki społeczno-ekonomiczne:

- poprawa stanu zdrowia mieszkańców, mierzona za pomocą takich mierników, jak: długość życia, spadek umieralności niemowląt, spadek zachorowalności,
- zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji oraz zmniejszenie całkowitych przepływów materiałowych w gospodarce,
- coroczny przyrost netto miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć ochrony środowiska,
- zmniejszenie tempa przyrostu obszarów wyłączanych z rolniczego i leśnego użytkowania dla potrzeb innych sektorów produkcji i usług materialnych.

Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód, poprawa jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawa jakości wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej,
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy, a więc przede wszystkim metali ciężkich, substancji zakwaszających, pyłów i lotnych związków organicznych),
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych,
- ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury,
- wzrost lesistości, a także wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów,
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

Wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa:

- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym,
- spójność i efekty działań w zakresie monitoringu i kontroli,
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych,

— opracowanie i realizowanie przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

13. Konsultacje społeczne

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko podlegają udostępnieniu społeczeństwu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wnioski i uwagi mogą wносить wszyscy obywatele, jak również organizacje pozarządowe, grupy społeczne, przedstawiciele środowisk naukowych itp. Ponadto dokumenty podlegają opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotowa Prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024 poz. 1112) oraz zgodnie z ustaleniami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Zakres Prognozy jest zgodny z zapisami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001).

Przedmiotowe dokumenty, tj. Gminny Program Rewitalizacji na lata 2024-2030 oraz Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 podlegają udostępnieniu społeczeństwu lokalnemu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Prognoza składa się z kilku zasadniczych części: informacji o zawartości Prognozy, głównych celach, jej powiązaniach z innymi dokumentami, metodach sporządzenia czy miernikach.

Zakres merytoryczny niniejszej Prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym. Niniejszą Prognozę sporządzono przy zastosowaniu m.in.: analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska, metod opisowych, danych z fachowej literatury.

Cele i kierunki działań wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030 zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 14. Cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030

Cel	Kierunek działań
Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem oraz zapewnienie dostępu do edukacji społeczności lokalnej	Aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie i osób ze szczególnymi potrzebami
	Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego rozwojowi osobistemu mieszkańców Gminy
Przestrzeń publiczna przystosowana do organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i integrujących społeczność lokalną	Uporządkowanie terenów zieleni i renowacja obiektów zabytkowych w Gminie Poniec
	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb społecznych
	Poprawa infrastruktury drogowej
	Poprawa jakości życia mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska przyrodniczego na terenie gminy Poniec oraz zaproponowano wyżej wskazane kierunki działań w tym zakresie. Wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy zostały odniesione do stanu środowiska oraz przeanalizowano potencjalne skutki środowiskowe realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Gmina Poniec to gmina miejsko-wiejska zlokalizowana na terenie powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego. Siedzibą Gminy jest Poniec.

Gmina Poniec położona jest na obszarze dorzecza Odry. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry (II aktualizacja Planu), Gmina ta zlokalizowana jest na terenie 3 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych:

- RW60001014853 – Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu;
- RW60001014689 – Masłówka;
- RW600010146699 – Dąbroczna.

Na terenie gminy Poniec występuje zagrożenie i ryzyko powodziowe.

Gmina Poniec położona jest:

- w większości na terenie ekstremalnie, a na znikomym fragmencie silnie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej,
- w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy rolniczej,
- w większości na terenie umiarkowanie, a częściowo słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej,
- na terenie słabo i umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej.

W ogólnym zestawieniu Gmina Poniec klasyfikuje się jako obszar silnie zagrożony suszą.

Roczna ocena jakości powietrza za 2023 r. w strefie wielkopolskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- pod kątem ochrony zdrowia: dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 oraz dla poziomu celu długoterminowego ozonu,
- pod kątem ochrony roślin: dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy emisyjne na terenie strefy wielkopolskiej zostały dotzymane. Bezpośrednie na terenie gminy Poniec doszło do przekroczeń dopuszczalnych wartości ozonu na poziomie celu długoterminowego w zakresie ochrony roślin.

Zgodnie z danymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie gminy znajduje się 9 pomników przyrody.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze problemy w zakresie ochrony środowiska występujące na terenie gminy Poniec na poszczególnych płaszczyznach:

Wody powierzchniowe i podziemne: niska jakość wód powierzchniowych, występujące obszary szczególnego zagrożenia powodzią, silne zagrożenie Suszą.

Powietrze: przekroczenie na terenie gminy Poniec poziomu docelowego celu długoterminowego ozonu w zakresie ochrony roślin, wykorzystywanie nieekologicznych indywidualnych źródeł ciepła, emisja liniowa pochodząca ze środków transportu.

Hałas: brak

Promieniowanie elektromagnetyczne: rozwój telefonii komórkowej, stacji bazowych telefonii i urządzeń Wi-Fi, co wpływa na zwiększenie ilości źródeł promieniowania i obszaru ich oddziaływania, niska świadomość społeczeństwa w zakresie zagrożeń płynących z pól elektromagnetycznych na życie i zdrowie człowieka oraz wzrastające zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet).

Zagrożenia poważnymi awariami: transport materiałów niebezpiecznych.

Ochrona przyrody i krajobrazu: zanieczyszczenie wód, presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary chronione, zmiana sposobu użytkowania terenu, zabudowa, zaśmiecenie i dewastacja środowiska, zmiany klimatu oraz związane z tym występujące anomalie pogodowe, rozprzestrzenianie się obcych gatunków flory i fauny.

Powierzchnia ziemi i gleby: brak stałych punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu gleb na obszarze gminy.

Działania wskazane w Prognozie mają na celu ograniczenie uciążliwości, czyli zjawisk wpływających w sposób negatywny na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi (np. hałas, drgania, zanieczyszczenie powietrza). Instrumenty prawne nakładają na organy administracji państwowej, jak i samorządowej obowiązek kontroli, ograniczania lub eliminowania uciążliwości. Podmioty gospodarcze są zobowiązane do stosowania rozwiązań technologicznych, które spełniają wymagania ochrony środowiska.

W Prognozie przeanalizowano potencjalny wpływ wskazanych do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji działań na takie aspekty środowiska, jak: obszary Natura 2000, różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. W Prognozie wskazano również czy powyższe oddziaływanie może mieć kierunek negatywny, pozytywny czy neutralny na powyższe elementy. Dokonano oceny pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące na etapie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Prognoza przedstawia również rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Rozwiązaniem są zaproponowane w ramach GPR przedsięwzięcia inwestycyjne i pozainwestycyjne. Większość zaproponowanych działań pozytywnie wpłynie na wszystkie komponenty środowiska. Możliwe są jednak krótkotrwałe negatywne oddziaływania na etapie realizacji konkretnego przedsięwzięcia. Natomiast dla inwestycji, które w sposób szczególny mogą wpływać na środowisko, powinien być wykonany raport oddziaływania niniejszego przedsięwzięcia na środowisko jeszcze na etapie ubiegania się o pozwolenie na budowę.

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko lub neutralny. Zatem, zgodnie z metodologią ocen oddziaływania na środowisko, proponowanie szczegółowych rozwiązań alternatywnych nie ma pełnego uzasadnienia.

Głównym założeniem Gminnego Programu Rewitalizacji jest poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji na terenie gminy Poniec, z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Zakłada się, że wdrożenie GPR nie przyczyni się do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska gminy, natomiast jej prawidłowa realizacja przyniesie w przyszłości wymierny efekt ekologiczny w postaci minimalizacji antropopresji na środowisko. Realizacja wyznaczonych działań nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych oraz nie wpłynie negatywnie na obszary chronione i cenne przyrodniczo.

Ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji ogranicza się w znacznej większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją). Wówczas przewiduje się podwyższoną emisję hałasu i spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisję pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze. Z uwagi na charakter przedsięwzięć przewidzianych do realizacji oraz ich lokalizację, na etapie budowy mogą wystąpić okresowo niekorzystne oddziaływania na istniejące formy ochrony przyrody. Natomiast na etapie eksploatacji powstałej infrastruktury prognozuje się znaczne korzystne oddziaływanie na środowisko.

Ze względu na lokalny charakter działań i zasięg przestrzenny obszaru skutki realizacji założeń GPR nie będą miały znaczenia transgranicznego.

W stosunku do każdego planowanego działania strategicznego przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Wpływ przewidzianych do realizacji zadań na środowisko będzie stosunkowo niewielki i w przypadku większości inwestycji, będzie ograniczał się do etapu realizacji przedsięwzięcia (etapu budowy). Proponowane inwestycje mają w swym założeniu poprawę standardu i jakości życia mieszkańców, przy jednoczesnych działaniach ochronnych względem elementów przyrodniczych. W związku z tym nie przewiduje się konieczności przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej. W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne proponuje się podjęcie działań łagodzących.

W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nastąpi poprawa stanu środowiska przyrodniczego i standardu życia mieszkańców. Ograniczona zostanie w sposób odczuwalny emisja szkodliwych substancji do środowiska. Poprawie ulegnie jakość powietrza, wód i gleb, co przełoży się na podwyższenie jakości życia mieszkańców. Nastąpi wzrost świadomości ekologicznej społeczności, co może mieć bezpośrednie przełożenie na wzrost aktywności w sprawach ochrony środowiska.

W celu identyfikacji potencjalnych oddziaływań poszczególnych działań planowanych do realizacji w ramach GRP posłużono się macierzą skutków środowiskowych, przedstawiającą w skondensowanej postaci możliwe oddziaływanie na środowisko. Analizowano bezpośredni wpływ założeń Strategii na środowisko, jak również oddziaływania pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko- i długoterminowe, chwilowe, ciągłe, pozytywne i negatywne. Wzięto pod uwagę odwracalność skutków podjętych działań, skalę czasową oddziaływań, zasięg przestrzenny.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030.....	10
Tabela 2. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	12
Tabela 3. Charakterystyka zlewni JCWP znajdujących się na terenie gminy Poniec.....	41
Tabela 4. Klasyfikacja elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych oraz klasyfikacja wskaźników stanu chemicznego JCWP na terenie gminy Poniec w latach 2022-2023	43
Tabela 5. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	51
Tabela 6. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	51
Tabela 7. Charakterystyka pomiaru PEM na terenie gminy Poniec.....	55
Tabela 8. Struktura lasów znajdujących się na terenie gminy Poniec	57
Tabela 9. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Poniec.....	59
Tabela 10. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i dobra materialne	67
Tabela 11. Relacje pomiędzy zidentyfikowanymi oddziaływaniami	100
Tabela 12. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	103
Tabela 13. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	109
Tabela 14. Cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec na lata 2024-2030.....	112
Rysunek 1. Położenie fizycznogeograficzne gminy Poniec	40
Rysunek 2. Mapa zagrożenia powodziowego w obrębie gminy Poniec	44
Rysunek 3. Mapa ryzyka powodziowego w obrębie gminy Poniec.....	45
Rysunek 4. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Poniec	60